

females rōes siue formarū primas essen-
tias solus deus potest pducere. illas enī aut
necesse est ex nihilo aut in infinitum abire.
non ergo intelligit Aug⁹. quo ad educōez
forme de potentia in actū. quā uocat actōz
quodāmodo exteriorem. s; potius quo ad
pductōem illius semialis rōis. que ē essen-
tia rei aliter se habens cum est in potentia
et in actu. ¶ Item queritur de hoc qd dicit
q; demones quedam possunt p nature sub-
tilitatem que non possunt ppter dei phibi-
tōem. Cōtra hoc est q; deus sic dedit uir-
tutes reb⁹. et sic administrat eas ut eas age-
re ppios motus sinat. sicut dicit Aug. viij.
de ciui. vno peccare nolentes nō cohibet s;
sinit put uolunt peccare. ergo pari rōne nō
debet angelorum potentiam cohibere.
¶ Responso. vō q; uolūtates non cohibet
ppter legem libertatis quam eis instituit.
sed iusto iudicio de malo in peius ruere per-
mittit. sed uirtutem refrigit iudicio eq iusto
et q; opatō potentie uel frequenter in his
qui potentia abutūtur est ad alioz afflictōz
et punitōem. Qm̄ igit ois pena debet esse
iusta. si habens potentiam iniuste affligit ut
vult affligere. debet potentia ppeisci nō rōe
eius qui agit. s; rōne eius q; patitur. nisi al-
tissima dei iudicia aliud requirant. ¶ Qd
ergo obicitur. q; res agere ppios motus
sinit. nō intelligit q; nō ppeiscat uirtutē per
contrarias pates. s; q; tū sinit agere qntuz
suam iusticiam decet pmittere.

Distinctio octaua.

Olet etiam in questōe. uersari
q; supra egit adgr de ptate
demonū siue angeloz respectu
creaturaz corpaliū. Cōsequē
in hac pte agit d eoz ptate respectu hoim.
¶ Diuiditur autē hec ps in duas. In pria agit
de ptate dmonū siue angeloz sup corpora
similia hūanis. In scōa uero agit de ptate
quam hnt sup homies. infra. dist. eadē. ¶ Il-
lud quoq; cōsideratōe ¶ Prima ps habet
duas. In pria determinat qualif angeli assu-
mūt corpora. In scōa uero incidenter dubiaz
questōnem Aug. inducit. q; tangit hanc ma-
teriam. et eam determinat ibi Sed vbi dei

in corporalibus ¶ Prima pars habet duas.
In pria determinat modum per quem de-
mones habēt corpora sibi coniuncta. In scōa
vero determinat actum. ibi Et aliqñ quidē
locuti sunt ¶ Similiter scōa pars habz du-
as. In pria mouet questōnem. In scōa de-
terminat. Primū facit ibi. Sed vbi dei ho-
minibus rē. In scōa uero determinat. certa
relinquēs dubia. ibi Ceterū hic uelut nimis.

¶ Intelligentiam huius ptis trīa
querūtur circa assumptōez corpo-
rū ab āgelis tam bonis q; malis.
Primū spectat ad corpis assumpti et spūs
vniōē. Scōm ad corpis assumpti forma-
tōem. Tertiū spectat ad corpis formati et
assumpti opatōem. ¶ Circa primū querūtur
duo. Primo qritur vtz āgeli habeāt corpora
naturalit sibi unita. Scōo vtz habeant cor-
pora uolūtarie assumpta.

¶ Circa primū sic pceditur. ¶ oñditur q;
āgeli habeāt corpora sibi naturalit uni-
ta. prio aucto. Aug. viij. d. ci. dei. vbi diffini-
ens dmones dīc. dmones sūt genere aialia
māte rōalia. oīno passiua. corpe aerea. du-
rōe eterna. si ergo eadē ē natura bonoz spi-
rituū et maloz. p; ¶ Itē Gre. i. homel.
de epiphania. Judeis tāq; rōe utētib⁹ rōna-
le animal. i. āgel⁹ nūtiare debuit. s; oē ani-
mal hz corp⁹ naturalit sibi unitum. si ergo
angelus ē animal. ergo ¶ Itē Ber. Lan.
homel. iij. Liqueat oēs spūm creatū corpeo
prorsus idigere solatō. s; āgel⁹ hz oē illud
quo naturalit idigz. cū ergo sit spūs creat⁹
hz sibi corp⁹ naturalit unitū. ¶ Itē ad hoc ē
rō. qnto substantia ē nobilior tāto i potētis
ē multiplior. s; āgel⁹ ē nobilior substantia
q; aia. ergo si aia nata est uiuificare corpus
māto magis ¶ āgel⁹. s; āgel⁹ hz illō natura
lit unitū. ad qd uiuificadū naturalit ē aptus
nat⁹. ergo ¶ Itē nobiliori mō uiuit qd ui-
uit ¶ isluit nūtiā q; qd n̄ isluit. isluere enī si-
gnū pfectōis ē. ergo si āgel⁹ ē ita nobile ui-
uēs sic aia. ¶ aia pōt aliqd uiuificare. ergo ¶
āgel⁹. s; n̄ pōt uiuificare nisi corp⁹ naturalit
unitū. ergo ¶ Cōtra. Dām. diffiniēs āgelū
dīc q; āgel⁹ ē substantia itelligibil⁹ icorpea.
ergo āgel⁹ n̄ hz corp⁹. q; si habet corp⁹
sibi unitū. sic hō dīcīc corpe⁹ ita ¶ āgel⁹.

Item **Diony.** in pluribus locis dicit. qd angeli sunt diuine mentes et spūalia lumina immateriales et incorporei. **I**tem hoc ipm ostenditur rōnibus sic. tanto substātia nobilior q̄nto est deo similior. s; deus oīno carz corpe. ergo substātia spūalis oīno carens corpe est nobilior inter substācias creatas. ergo uel est eam ponere in uniuerso. uel in uniuerso desinet nobilissima creatura. et tūc uniuersū esset acephalū. qd est incōueniēs. **I**tem si aliquid opōnit ex diuersis naturis. et alteram illaz est repire p se. 3tingit similit̄ p se repire et reliqua. s; homo opōnitur ex substātia spūali et corpali. cū ergo sit repire substātia pure corpalem. p se est repire substātia pure spūale. hāc aut̄ dicim⁹ angelū. ergo angelus nō hz corpus. **I**tem q̄a homo opōnitur ex corpe et aia. cū peccauit effectus est passibilis et mortalis. ergo si angelus haberet corpus sibi unitū sicut et homo. uidetur saltez qd angeli q̄ peccauerūt sint mortales. qd si plane falsum est māifestum est. **R̄s.** Ad p̄dictorum intelligentiam notandum est. qd circa istā q̄stionē dubitauerūt aliqui magis doctores. vtrū scz angeli habeāt corpa sibi naturaliter unita. **¶** vñ sup hoc dubio loquit̄ **Aug.** q̄s **Ber.** s; nūc satis certitudinaliter tenet. et **Richar.** affirmat. qd angeli sūt naturalit̄ incorporei. nec hñt corpa sibi unita. vñ hoc tam plures dubitat̄ vtz demones habeāt corpa sibi insepabiliter alligata. i quib⁹ torqueant̄. sed satis planius est. qd sicut angeli boni nō hñt corpa nisi uolūtariē assumpta. sic nec mali **¶** Et huius signū ē sicut dicit **Richar.** qd corpus modice q̄ntitatis a maxia multitudine demonū aliquā obsidetur. sicut legit̄ **Math.** v. de illo qui dixit. **Legio** mihi nomē ē. **¶** Legio enī ut idēz **Richar.** dicit̄ cōtinet sex milia sexcentos. lxxvj. vñ de si demones corpa haberent cū suis corpibus. nullo mō possēt subintrare corp⁹ ita modicū. p̄p̄ qd satis p̄babiliter dici potest qd nō solum non hñt corpa sibi naturalit̄ unita. uex etiam nec boni nec mali hñt insepabiliter alligata q̄ntuz est de lege cōmū. nec obstat eoz cruciatus. q̄a sicut in. iiii. li. ostenditur. qd spūs absqz corpe fm ordinēz diuine iusticie pōt ab igne materiali puniri. **¶** Cōcedēde igitur sūt rōes

ad hanc ptem. **¶** Ad illō uero **Aug.** quod inducit̄. viii. de ciui. di. vñ qd ibi loquitur **Aug.** fm opinionem **Apulei.** et frequent̄ circa hanc materiā plus loquitur fm opinionem aliorum q̄s fm sententiam suam. **¶** Ad illō **Greg.** qd angelus est animal. vñ qd aliq̄s esse animal dupliciter dicit̄. aut rōe forme. aut rōe opatōnis animali debite. ibi aut̄ dicitur angelus animal non rōe forme sed potius rōe opatōnis cōsequentis. **¶** Uel aliter esse animal dupliciter pōt dici. vel fm ueritatem. uel fm ostensionem siue apparētiam. **¶** **Greg.** aut̄ loquitur scōo mō. q̄a angelus apparet esse animal cū assumit corpus. ipse autem obicit fm modū primū accipiēdi animal. **¶** Ad illud qd obicitur vñ **Ber.** qd oīs spūs creatus indiget corporeo solatio. vñ qd indigere corpe potest esse dupliciter. aut p̄pter se. aut p̄pter alios. spūs indigēs p̄pter se est spūs brutalis uel humanus. et de hoc uex est qd hz corpus naturaliter sibi unitū. spūs uero idigēs p̄pter alios ē spūs angelicus. et ille non hz corpus sibi naturaliter unitū s; assumptū uolūtariē ut mistret aliis. **¶** vñ **Ber.** angelici spūs ad ea capiēda que bonā faciūt creaturā. nullo mō suis corpibus adiuuant̄. et ideo nō hñt ea iuncta p̄pter indigentia supplendā in seipis. s; i nobis. et quia hāc suppleat ad temp⁹. idō non hñt ea unita simpliciter s; ad tēpus. **¶** Ad illō qd obicit̄. qd substātia nobilior ē q̄ multiplicit̄ior ē in potētis. vñ qd uex ē de illis potētis q̄ simpliciter attestant̄ p̄fectōni. potētia aut̄ uniēdi corpi etsi quodā mō sit p̄fectōnis. nihilomin⁹ tñ iunctā hz q̄ndaz idigētia et ip̄fectōez. et idō ab illa substātia q̄ p̄fectissima ē inter creaturas ē aliena. bec aut̄ ē substātia angelica. nec vñ potētia claudit rō supra dicta. **¶** Ad illō qd obicit̄. qd influens uitā et hñs uitā nobilior ē q̄ hñs tñ. vñ qd aliqd cōmunicare siue dare uitā alii pōt dupliciter. aut p̄ modū efficiētis. et hoc simpliciter p̄fectōis ē. et sic opetit soli deo. aut p̄ modum informatis. et sic nō ē simpliciter p̄fectōis imo p̄fectōis cū ip̄fectōe iuncte. et idō neutz uenit āgelo. q̄a p̄fectō sua maior ē q̄ sit p̄fectō unitatis p̄ modū forme. et minor q̄ sit p̄fectō dātis uitā p̄ modū cause. et loquit̄ de uitā q̄ opetit substātie rōnali.

Ecundo queritur utrum angeli
aliqui assumant corpora. Et q. sic
uider. *Bern. in Can. omel. iij.*
discurre et de loco ad locum
moueri nō est nisi corporis. sed angelus ad
misteriū discurret et de loco ad locū uenit.
ergo uel est corpus uel h. corpus naturalit
unitū uel corpus assumptū. sed nō priō mō
nec scō. ergo tertio. ¶ Item nulli potest
impendi hospitalitatis obsequiū nisi habe
at corpus naturalit unitū uel assumptū. sed
angelis aliqui impensa sūt hec officia. sicut
dicitur ult. ad hebre. q. quidaz placuerunt
deo angelis hospicio receptis. ergo ut habu
erunt corpora unita uel assumpta. s. nō habuerūt
naturalit unita. ergo *te.* ¶ Item nulla sub
stantia spūalis ex sui cōsortio p̄bet solatiū
sensui. nisi p̄ inhabitatōem corporis fiat uisi
bilis. s. angeli frequēt p̄bet solatiū nō so
lūmō fm spūm s. etiā fm sensus. sicut p̄
in āgelo thobie. ergo inhabitāt corpora. s. illa
nō hūt semp unita. ergo uolūtariē assumpta.
¶ Item nullus spūs pōt uisibiliter demonstra
ri ad demonstratōem corporis. nisi sit aliquo
modo corpi illi iunctus. s. angelus qui lo
quebat̄ Thobie uisibiliter poterat demon
strari. et uere dici hic est Raphael. uel hic ē
angelus. ergo habebat sibi corpus illud ali
quo mō iunctū. s. nō p̄ naturalē iunctōē
s. p̄ uolūtariā assumptōē. ¶ Itē nō ē orga
nū uel instrumentū alicui immediatū nisi im
mediate assumatur ab illo. uel naturalit cō
iungatur illi. s. angelus multa exercet opa
circa nos. sicut loqui et māducare. que non
possunt exerceri nisi mediātē corpe organi
col uel instrumento. ergo *te.* ¶ Cōtra. ma
iorem uenientiā h. aia rōnalis ad corpus
q̄ h. āgelicus spūs. s. aia exuta corpus nō
assumit. ergo nec spūs āgelicus. ¶ Itē p̄
portō debet esse assumentis ad assumptū. sed
spūs āgelicus est oīno incorpālis. ergo non
h. p̄portōnem ad corpus. ergo nūq̄ assu
mit illud. ¶ Item aut opetit āgelo h̄re cor
pus aut nō opetit. si opetit h̄re. ergo uidet̄
q. āgeli non sūt p̄fecti. q̄a nō hūt corpus.
si non opetit. ergo q̄n assumit h. q̄ nō de
cet ipm. ergo si āgelus bonus non facit nisi
q̄ decet ipm. non assumit corpus. ¶ Item
si assumit. aut p̄pter aliquid aut p̄pter nihil.

si p̄pter nihil. ergo frustra. si p̄pter aliquid
aut est bonum aut est malū. si bonū. ergo p̄
corp⁹ assumptū meret̄. si malū. ergo p̄ corp⁹
assumptū demeret̄. ergo āgelus debet puni
ri et p̄mari cum corpe assumpto. q̄d est in
cōueniens et plane falsum. ¶ Itē ubiq̄
est assumptio ibi est aliq̄ unio. uel in p̄sona
uel in natura. sicut p̄ in assumptōne hūa
ne nature a filio dei. ergo si āgelus assumit
corpus. unit sibi uel in p̄sona uel in natura
sed nō in natura unit. q̄a nō resultat tertiu.
nō in p̄sona. q̄a nō ē cōcatō p̄sonalitatum.
ergo nullo mō est ibi unio. ergo nec assum
ptio. ¶ Rō. vō q. in āgelis duplex ē uis.
scz cōtemplatiua et administratiua. fm cōtempla
tiua uertunt̄ ad deū. et sic non indigent so
latiō corporis assumpti. fm administratiua descē
dūt ad nos ⁊ descendūt nobis. ⁊ ut nobis
cōgruent̄ descendāt indigēt solatiō assumpti
corporis. indigent inq̄ ad aliq̄s opatōes ex
ercendas. indigent ad seip̄os māifestādos.
indigent ad nosmetip̄os letificādos siue cō
formādos. et tōo assumūt corpora sicut instru
mēta uel organa ad opandū. sicut signa ad
manifestādū. sicut cōpimenta uel habitacu
la ad uersandū. vñ corpus assumptū cōi
gitur illis sicut instrumentū motori. sicut si
gnū significatori. sic habitaculū habitatori.
hoc autem magis exigit indigentia ex pte
nra q̄ indigentia ex pte sua. et quia finis im
ponit necessitatem his que sūt ad finem. et
corpus effiguratū uel organisatū humana
effigie. maxie opetit opatōib⁹ spūs rōnal
et exp̄sius significat. et tanq̄ pulchz indu
mentū quodammō decorat. ideo angeli as
sumit corpus nō qualecūq̄. s. hūana effigie
insignitū. Et cōcedende sūt rōnes hoc osten
dentes. ¶ Ad rōnes ad oppositū iam
patet Responsio. ¶ Ad illud quod obicit̄
de anima exuta. satis plana est responsio.
Nō enī est simile. quia non habet uim ad
ministratiuam. nec usum administrandū. tōo
nec corpus assumit. nec habere dicit̄ poten
tiam assumēdi. ¶ Ad illō q̄ obicit̄. q. p̄
portō ē assumentis *te.* vō q. p̄portō attrēd̄
⁊ inuenit̄ ibi p̄ eū modū p̄ que ē assumptō. cū
enī n̄ assumat iunitatē nature nō requirit̄ q.
sit ibi p̄portō sic p̄fectōis ad p̄fectibile. sed
sufficit q. sit p̄portō sic motoris ad mobile

Ad illud quod obicitur, vtrū opetatur an-
gelo habere corpus. id est quod opetatur habere
corpus ut uoluntarie assumptū. ad oplen-
dum misterii. s; non opetatur ad suū eē op-
tū. ideo nec carentia generat indigentia; nec
assumptō generat indecentia. **A**d illud
quod queritur propter quid assumit. vtrū propter
aliquid uel propter nihil. id est quod propter aliqd sic
pdictum est. illud tam propter quod assumit nō
pficit p corpus tanq; aia p corpus pprium.
s; tanq; artifex p instrumentū. ideo sicut
instrumentum p quod quis meretur nō remu-
neratur. sic nec corpus ab angelo assumptū.
Ad illud quod obicitur. quod ubi est assum-
ptio debet eē unio in psona uel natura. id est
quod non sufficienter diuidit. quia homo assu-
mit uestimentum cum se induit. nec tamen
vnit sibi in psona nec in natura. sed illud lo-
cum habet in illa assumptione in qua ē unio
pfecta. qualis est cum dei fili⁹ assumpsit hu-
manam naturam. **E**x dictis igitur patet
questō pposita. **R**isio ad obiecta. **P**atet
etiam pro quanto dicitur angelus corp⁹ as-
sumere. quia nō solum propter hoc quod mo-
ueat uel operetur aliquid circa corpus. sed
quia illud accipit ad se. ut in illo opetur. ut
in illo manifestetur. ut in illo cōseruetur. **q**uod
in illa diuisione siue acceptōne corpus po-
tius sequitur modum spiritus q̄ ecōuerso
quod ab illo formatur et cōseruatur et regitur.
Ideo angelus se h; in rōe assumptis et ha-
bentis. corp⁹ uero in rōne assumpti et habiti.

Quonsequenter queritur de scō
articulo. s. de formatione cor-
poris assumpti. **C**irca quē duo
queruntur. **P**rimo queritur de
tīpo corpe assumpto q̄ntum ad principiū for-
male. **S**cōdo q̄ntum ad principiū materiale.

Queritur igitur primo vtrū illud
corpus habeat ueraz formam
corpis hūani. **E**t uidet⁹ quod sic.
quia cū appareat esse corpus hu-
manū. aut est uer⁹ aut ē ibi error et dōceptō.
sed error et dōceptō non opetatur angel⁹ san-
ctis. ergo cū assumūt corpa q̄ uidentur esse
humana uere habent humanam formam.

Item ad corpus hūanū nūl plus req̄-
ritur nisi equalis oplexio et debita organisa-
tio. sicut dicit **N**aturales. sed corpus quod
angelus assumit debita habet organisa-
tionem. si ergo organisa-
tio p̄supponit oplexi-
onem. ergo uidetur quod habeat totum quod
est de ueritate hūani corporis. **I**tem quod
angelus bene possit formare corpus huma-
nū uidetur. corp⁹ humanū sicut dicit **A**ug.
est in rōnibus semialibus. sicut et alia corpa
sed quod forme quorūdam aialium et serpen-
tiū et huiusmōi habent rōes semiales dis-
fusas in rebus. id est dicit **A**ug⁹. quod misterio de
monū uere educunt. ergo pari rōe ut uidet⁹
et corpa hominū. **Q**uod si tu dicas quod nō ua-
let. quia maior requirit dispositō ad pducen-
dū corp⁹ hūanū. hoc nō soluit. quia quod potest
disponere a remotis in principio opatōis tri-
nuando actōez. cū nō sit distantia infinita.
poterit uenire ad dispositōez imediatā. ergo
si angeli possūt ueloci opatōez pducere cor-
pora aialium min⁹ pfecta. ergo et corpa aialium
magis pfecta. ergo et corp⁹ hūanū. **I**tem
si aliq; agens indifferens se h; ad aliquā p-
ducenda. quia rōe pōt in unū pōt in aliter. s; angeli
nō hnt maiore cōuenientiā i corpib⁹
serpentū q̄ in corpib⁹ hominū. imo magis
ecōuerso. ergo si possūt auxilio nature p-
ducere uera corpa hominū. ergo et assumere.
Item quod pōt in maius pōt in min⁹. s; aia
q̄ntūcūq; sit modice nobilitatis excellit no-
bilitatē cuiuscūq; corporis. sic dicit⁹ in viii. de
ciui. di. et in aliis multis locis. cū ergo misse-
rio āgeloz educi pnt et educāt aie uegetabi-
les et sēsibiles quorūdam aialium. multo forti⁹
pducere pnt uera corpa hominū. **A**d op-
positū sic. **E**i⁹ dē vtrutis ē corp⁹ formare et
informare. quia uis formatia ē ab informatiua
siue pfectia. s; null⁹ spūs āgelicus p̄t hūanū
corp⁹ pficere. ergo nec formare. **I**tem āgeli
nihil pnt opari circa creaturas nisi adiuto-
rio nature. s; nulla natura p̄t generare cor-
pus hūanū nisi illa q̄ ē sit i spē. ergo āgel⁹
nō p̄t formare uer⁹ corp⁹ hūanū nisi medi-
ante hoie. s; hō nō p̄t corp⁹ hūanū educere
nisi generādo. ergo nec āgelus uera corpa
hūana formare nisi per generatōez hoie.
s; cū assumit corpa nō indigz hūano auxi-
lio. ergo nūq; assumit uera corpa humana.

Item si pōt corpus de nouo formare. ergo pari rōe et corruptū reparare. ergo possūt mortuos suscitare. qd ē solius dei p̄prium.

Item si corpa assumpta ab angelis eēnt uera corpa hūana. haberent appetitum ad animā rōnalem. s; deus p̄plet appetitū nature. ergo statī infunderetur eis aīa rōnalis.

Ite si uera corpa hūana assumerent. aut fm glorie statum. aut fm statū uie. nō fm statum glorie. hoc stat. qā iam corpus illō nō esset corruptibile nec ab angelo separabile. si ergo assumūt hoc est fm statum uie. s; corpa hūana fm statum uie sūt ponderosa et graua. siue in statu nature corrupte. siue in statu innocentie. ergo nō essent habilia ad motū. nec ad uelox mīsteriū. ergo si non assumūt corpa nisi p̄pter mīsteriū. ergo nō assumūt uera corpa hūana.

Responsio. nō est q; corpa assumpta ab angelis non habent ueram formam et p̄plexiōes corporū hūanorū. nec etiā organisatiōnem p̄pletam. sed solum effigiem. Et rō huius est duplex. Una qā nō p̄petit angelis tale corpus ad mīsteriū. sicut nunc ultio ostensum est. Alia rō est. qā angelus non potest educere formam naturalem inesse. nisi adiutus a uirtute nature. sicut habitū fuit in p̄cedenti distinctiōe. In uirtute autem nature est p̄ducere corpa omniū animalium. uerūta men aliter et aliter. Ad quedam enim educenda sufficit causa uniuersalis. sine adiutorio agentis p̄ticularis et similis in specie nature. cuiusmōi sunt animalia que generātur per putrefactiōes. Quedam autem sūt ad que nō sufficit nisi adiuuētur ab agente cōsimilis sp̄ei. sicut sunt corpa animalium que p̄ducuntur solūmō p̄ p̄pagatiōem. et illud planum est ad sensum. Si autem queratur huius rō. Prima est dina institutiō fm quā est limitatiō in uirtutibus et naturis rerū. et hoc fm legem quam indidit eis ab initio.

Unde sicut dixit. Germinet terra herbā uiuentem. non dixit q; germinaret homines. Homī aut dixit q; se multiplicaret sic terra germinat herbā. et homo generat hoīes. Nec autem lex siue institutiō non est absq; rōne. qā quedam sūt animalia imperfecta. tā in organisatiōe q̄s in duratiōe. quedā uero perfecta utroq; mō. quia uero q̄dam corpa

animalium sunt imperfecta in organisatiōe et cōplexiōe. ideo non indiguerūt agente tante uirtutis. sed potuit uirtus p̄ductiua iporū dari terre tanq̄s matri et soli tanq̄s patri. cum adiutorio aliorū corporū simplicium. tam elementarium q̄s celestium. qā uero sunt imperfecta duratiōe. et aliqui pereūt. ideo oportuit hec cōmunicari agenti alterius nature. qā ad hoc data est uis generatiua rebus. ut dicit Philo. ut p̄petuentur in esse. **C**ontrario ē de animalib; utroq; modo perfectis. et ideo uirtus p̄ductiua iporū maiore exigit actualitatem. et ideo semialis cum maiori difficultate p̄fertur in actum. ideo maiori indiget adiutorio. Illa igitur animalia siue eorū corpa que ad primum genus spectant. educi possunt ab angelis mediāte nature auxilio uelociter et quasi subito. ueraciter tam quia per uim nature. Sed animalia et eorū corpa q̄ spectāt ad scōs genus educi nō possunt ueraciter nisi cum auxilio nature. et cū diuturnitate tempis. et quoniam assumptiō corporum ab angelis est uelociter et quasi repente. ideo uera corpa humana non assumunt. quia non potest illa per se formare ueraciter. et cum alterius adiutorio nō potest facere q; exant in esse uelociter. Et esto q; educerentur. adhuc nō p̄peteret sicut tactum est in obiciendo. tum propter appetitum quem haberent ad animā rōnalem. tum p̄pter grauitatem que repugnat fibrā illius corporis. nam si haberent animā rōnalem non esset competens signum ad apparendum. si haberet grauitatem. non esset competens instrumentum ad operandum maxime ad motum. non esset etiā competens habitaculum ad inhabitandum. **C**edende sunt igitur rationes probantes q; angeli non assumunt uera corpa humana. siue boni siue mali. **A**d illud quod obicitur in contrarium. q; est ibi error et deceptio. dicendum q; falsum est. quia non assumunt illa corpa ut ostendant se esse homines et ueros homines. sed ut ostendant se rationales. et quoniam illa corpa significant ipsos esse rationales. et ad hoc formata sunt finaliter. ideo uera sunt quamuis non sint uere humana. sicut in primo libro dictum fuit de igne et columba.

Ad illud qđ obicitur. qđ est uera organi-
fatio ⁊ equalis plexio. vđ qđ falsū est. non
enī ē ibi uere organisatō qđ ppetit corpi hu-
mano. que quidē est a uirtute formatiua cū
semibus delata. s; poti⁹ qđam lineamētoꝝ
ptractō fm illius cōformitatē. Et hec non p
supponit equalitatē pplexionis. qā talis p
tractō pōt fieri ab artifice in ligno ⁊ lapide
nec quēcūq; qualitas mixtōnis est illa qđ fa-
cit ad unitates corpis hūani. s; illa qđ h; uir-
tutē specificatiua hominis ⁊ directiua. **A**d
illud qđ obicitur. qđ corpus hūanū est in rō-
nibus sensibilib⁹. iam p; Rñō. qđ quis sit
ibi. nūq; tñ educitur nisi cūrrat uirtus agē-
tis exterioris. qđ resid; in libris uiri ⁊ in ma-
trice mulieris. ⁊ ideo sine his nūq; potest il-
la ratō semialis ad actū pfectum educi. Et
si obiciat qđ potest disponere dispositōe re-
mota. vđ qđ illō habz locū nisi dispositō
remota sit necessitas sola intēsiōe. tūc enī
sufficit uirtutis actiue cōtinuatō ⁊ intēsiō.
non autem qñ requirit noue forme uel alte-
rias forme fm spēm opatō. ⁊ sic est in ppo-
sito. **A**d illud qđ obicitur. qđ indifferent
se h; angelus ad oīa corpora animalū. vđ
qđ si hoc uerū sit de ipso angelo in se. nō tñ
est uerū de uirtute nature. ex cuius adiuto-
rio angelus opatur. ⁊ ideo sicut angelus p
se nō pōt educere corpus hūanū. ita nec cor-
pus alicuius aialis. ⁊ sicut natura quedā po-
tēst facili⁹. qđā cū maiori difficultate ut pri⁹
uisum est. sic ⁊ angelus ipius uirtute adiut⁹
Ad illō qđ obicitur. qđ pōt in magis no-
bile. vđ qđ illō nō habet semp ueritatem. qā
homo potest generare homiez qui ē nobili-
or. ⁊ nō potest generare asinū. maxime aut
tūc deficit qñ res nobilior est facilioris pro-
ductōnis. sicut frequēter cōtingit. et sic in p-
posito. nam facilius educitur aia uegetabil
uel sensibilis aialis p putrefactōz educi. qđ
educat ⁊ organisatur ueꝝ corpus hominis.

Secundo queritur de corpore
assumpto a parte principii ma-
terialis. Et queritur utꝝ cor-
pus illud qđ assumit āgel⁹ fiat
de natura celesti. aut elemētari. Et qđ sit d
natura celesti uidetur. finis imponit necessi-
tatem his que sunt ad finem. sed āgel⁹ as-

sumit corpus ad sui ipius ostēsiōes. cum
ergo angeli p naturam sūt lumina. debent
ergo assumere corpus de natura lucis. ergo
de natura celesti. **I**tem organū siue instru-
mentum debet cōformari mouenti siue mo-
tori. sed angelus assumēs corpus ut instru-
mentū est immutabilis ⁊ ipassibilis p natu-
rā. ergo ⁊ corpus. vñ corpus assumptum
formatū debet esse incorruptibile ⁊ ipassibi-
le. tale aut non est nisi corpus celeste. ergo
⁊. **I**tem locus maxime ppetens angelo
est corpus celeste uel celum. si ergo āgelus
in corpe assumpto locatur tanq; in habita-
culo. uidet qđ corpus illō sit sumptū de celo
aut non ppetit angelo ipi. **I**tem corpus
assūptū aut est de natura celesti. aut elemen-
tari. si de natura celesti. habeo ppositū. si
de elementari. aut graui aut leui. sed si ē d
grauī cū difficultate mouet sursum. si de leui
uiolenter mouet deorsū. ergo si neutꝝ horū
ppetit uelocitatē āgelice. corp⁹ qđ assumit
nō ē elementari. ergo est corpus celeste.
Item si est elementare. aut est mixtum
aut simplex. si simplex. ergo non est aptus
ad colorem nec ad effigie nec ad organisa-
tōes. si mixtū. ergo cū corp⁹ mixtū sit reso-
lubile ⁊ rarefactibile. uidet qđ sicut corp⁹ hu-
manū ex sepatōe aie sit putridū. sic ⁊ corp⁹
ab āgelo assumptū. qđ apparz ē falsū. re-
stat ergo qđ nō ē corpus elementare. ⁊ est ele-
mentare uel celeste. ergo ⁊. **I**te si ē cor-
pus elementare h; cōtrariū siue sit simplex
siue mixtū. ergo si trāseat p regiōē ignis
uidet qđ quicquid sit in eo hūidū cōsumatur
si vō p regiōē aque. quicquid ē in eo igneū
extinguit. qđ si cōstat ē falsū. ergo si ānge-
lus sine le siēe pirāsit regiōes omnīū ele-
mētōꝝ cū corpe assūpto. cōstat illō nō ē de
natura elementari. ⁊ ē d natura elementari ul
celesti. ergo ⁊. **A**d oppositū arguit sic.
prio aucto. Greg. ait enī sic. Nūq; abram
angelos uidere potuiss; nisi corp⁹ ex aere
assūpsissent. **I**te Beda d natura rep. āge-
li ad nos ueniētes corp⁹ ex aere sumit.
Ite rōe. sic āgelī assumūt corpa maxie p p-
motū ⁊ discursū. s; corp⁹ celeste nō ē habile
ad motū fctū s; circularē. ergo nō ppetit in
ministerio angelico assumere corpus de
celo. **I**tem angelus assumit corpus

ad apparendum et hoc in humana effigie. sed corpus celeste nec est determinatum visus nec figurabile. ergo non videtur ad constitutionem corporis assumpti ab angelo tunc habile.

Item si assumit corpus de celo. cum non assumat de toto assumit de parte. ergo separat et dividit partem celi a toto. sed omne divisibile est corruptibile. ergo videtur quod natura celestis sit corruptibilis. sed hoc est falsum. ergo et primum. **I**tem si assumit corpus de celo cum assumat partem quam fert secum dorsum aut aliquid subtrahit locum eius. aut nihil. si nihil. ergo remanet vacuum. si aliquid aut oportet illud de novo creari. aut oportet corpus rarefieri. ergo si hec omnia sunt inconuenientia. per 16.

Item angelus sathane frequenter se transfigurat in angelum lucis. et tunc constat quod assumit corpus ita pulchrum sicut et angelus bonus. sed demones non assumunt corpora de natura celestis. quia usque ad illam non ascendunt. sed solum de natura elementari. ergo similiter videtur quod angeli boni. **R**espondeo. Ad hoc intelligentiam est notandum. quod circa hoc diuerse fuerunt sapientium opiniones. Quidam enim dicere voluerunt quod angeli assumunt corpora ex natura elementari ita tamen quod non ex uno tantum sed ex omnibus sit mixtis. aliquo tamen eorum predominante. unde dicit corpus illud ab angelo assumptum esse vere corpus mixtum quod non sit vere corpus humanum. illa autem forma mixtionis dicitur esse ab angelis tanquam appropriata solum. sed a domino tanquam a dante. dante inquit non per creatorem vel infusionem. sed per intrinsecam operationem secundum quam dicitur esse supra. quod indidit rebus naturas et virtutes seminales. secundum quas deo coopante cum te naturales forme producantur in eis. Sed cum corpus illud quasi repetere formetur et destruitur. Aliis non videtur probabile quod sit plena mixtio ne mixtum. maxime cum in eius resolutione nec appareant tempus longitudo. nec putrefactionis corruptio. Et ideo dixerunt quod corpus illud est de natura elementari simplici. ex qua dicitur illud corpus assumptum formari hoc modo. natura enim elementaris ex qua corpus sibi format angelus est aeris elementum quod de sui natura est rarefactibile et condensabile. si assit virtus quod hoc possit. Unde sicut videmus aquam solidari in crystallum vel glaciem ex frigore. sic contingit aliquam virtute occultam que non latet angelos aere

condensari posse secundum plus et minus. ad nobilitatem angeli operantis. hoc autem corpus cum condensatur potest suscipere figuram et effigiem et ita corpori organico effici conformem. potest nihilominus in una parte condensari plus. in una minus. in alia mime. et sic conformatur numero ossi et carni. Potest etiam in una sui parte intercipere plus de luce. in alia minus. in alia mime. et secundum hoc habere in se diuersos colores. et ita corpori humano effici quasi in omnibus conformem. quod non sit in suis principis multis forme. et ita idoneum esse instrumentum signum et habitaculum ut ab angelo assumatur. Sed quia adhuc hoc difficile est intelligere quod. scilicet ex aere sine alterius elementi mixtione fiat corpus solidum et diuersis coloribus coloratum cum colores producere non sit artis nisi mediante auxilio nature. Ideo tertia via adhuc videtur esse probabilior. scilicet quod corpus assumptum ab angelo corpus elementare est. non quia sit ex quattuor elementis plena mixtione permixtum sicut corpus complexionatum. nec quia sit ex puro et simplici elemento formatum. Sed quia principaliter format ex aere cum aliqua admixtione alterius elementi. sicut videmus in nube que non est corpus plene mixtum. habet tamen in se naturas plurius elementorum. Per hunc modum et corpus ab angelo assumptum principaliter ab aere intelligitur esse formatum. Currere ad hoc. quod quidem faciat tam ad varietates condensationis quam ad multiformitatem coloris. hanc autem non oportet angelum de longinquo medicare. cum aer per magna sui parte sit mixtus uapori bus. Et hanc positionem mediam inter utramque tanquam ex utraque constitutam ad presens possumus sustinere. **A**d questionem igitur propositam breuiter respondendum. quod angelus tam bonus quam malus assumit corpus ex natura. non celestis sed elementari. non simplici nec plene mixta. sed medio modo. ut pote ex aere uaporalis. angelus tamen malus ex parte interiori. bonus uero ex parte superiori. non in quantum superiori in qua nulla reperiatur natura alterius elementi. sed superiori operatione et respectu eius partis de qua assumunt corpora angeli mali. Ideo concedendum fuit quod corpora ab angelis assumpta non sunt de natura celestis sed elementari.

Ad illud qđ obicitur, qđ angelus assumit corpus ad sui ostensioes, vđ qđ angelus nō tantūmō se ostendit pensata dignitate siue nobilitate sua s; etiam idoneitate signi, et necessitate ex parte nra. licet igitur eius dignitas ois corpis nobilitatem pcellat, quia tam corpus elemētare sumit ad eius manifestatōem. fm qđ nra exigit indigētia. 7 ad hoc est idoneū ut sit corpis organici materia. idō magis opetit ut angel⁹ dō ipso sumat corpus qđ de celesti natura. **A**d illud qđ obicitur qđ instrumentū debz 7 formari motori, vđ qđ uenit ē qđ organū siue instrumentū est ei ppetuo iunctum. s; qđ iungitur solum ad tēpus. sufficit ut sibi p opportunitate loci 7 temporis 7 opis 7 formetur. 7 sic ē in pposito repire. **A**d illud qđ obicitur, qđ angelus locatur in corpe assumpto tanqđ in habitaculo. iaz p; Rñō. qđ nō est habitaculū debitū angelo qntum ad excellentiā sue dignitatis. s; qntum ad indigētiā nre infirmitatis. 7 qm statui nre infirmitatis pl⁹ cōformatur elemētariis natura qđ celestis. idō et si habitaculū celeste plus opetat āgelo ad 7 templandū habitaculū ex corpe elementari. plus opetit angelo ad mīstrandū. **A**d illud qđ obicitur, aut est corpus graue, aut leue. vđ qđ nec simpliciter graue nec simpliciter leue, tum quia ex aere, tū qđ ex aere 7 mixto uapori, et ideo est habile ad motū fm omēs potentiam, qđ nou esset si eēt corpus simplex ponderosum aut leue. **A**d aliud iam patet Rñsio. qđ nec est oīno simplex, imo quodāmo mixtum ut opetat colorī et organīfatiōi, nec adeo mixtū ut sub iaceat putrefactōi, sed medium tenet ut p dictum est. **A**d illud quod obicitur quia patitur a contrario, dicendum qđ sicut formatō illius corporis quamuis sit ex adiutorio nature, tamē pncipaliter ē a uirtute spiritalis substantie. ppter hoc quia effigies illius corporis plus est artificialis qđ naturalis, sic 7 7 uersatio illi⁹ corporis ē a uirtute angelica. **U**nō sicut sua uirtute absq; manib⁹ corpus illō effigiat, sic sua uirtute ptegit 7 7 seruat, 7 ipso deserēte redit corp⁹ ad piacētem materiā. idō sic ei⁹ 7 seruatō nō pēdet ex fili, ita nec corruptō fit a 7 trario.

Consequenter queritur de tertio. s. quas opationes exercet angelus i corpore assumpto. **E**t circa hoc qritur duo. **P**rimo vtrū exercent opatōes aie uegetatiue. **S**cdo vtrū ibi exercent opatōes potentie sensitiue.

Circa primū pceditur sic 7 ostēditur qđ opatōes potentie uegetatiue exercet in corpore assumpto tam bonus angelus qđ malus. **D**e bono sic. **C**ibari siue 7 medere est actus spectans ad potentiam uegetatiuam, sed hunc actum exercent angeli in corpe assumpto, sicut pbatur ex eo qđ scribitur Gen. xxiij. **U**bi Abram angelis exposuit cibaria, 7 sicut ibidem legitur comederunt. **I**tem non decet nuntios ueritatis falsis ostensionibus decipere oculos hominis intuentis, sed angeli apparentes comederunt cum his ad quos mittebantur, si cut frequenter legitur in scriptura, ergo uere cibabatur, sed ille est actus uegetatiue potentie, ergo 7c. **I**tem lingua congruit in duo opera nature, in locutiōem 7 cibatiōem, sed angeli in assumptis corpibus per linguā uere 7 proprie loquebantur, ergo uere cibabantur, redit ergo idem quod prius, quia boni angeli in assumpto corpore uegetatiue potentie actum exercent. **I**tem hoc ipm ostenditur de malis, generare enī est actus potētie uegetatiue, s; omnes mediantibus corpibus assumptis generant, sicut dicit Jo sepheus narrans illud quod scribitur Gen. viij. de generatiōe gigantium uidentes filii dei 7c, ergo et cetera. **I**tem cōmunis opinio est de **A**derlino qđ generatus fuit a demone incubo, sed si hoc demon incubus nō potuit nisi mediante corpore assumpto, ergo idem quod prius. **I**tem actus ordinatus ad generatiōem est per 7 mixtiōem cū sexu femineo uel uirili, sed demon succubus se uiro subicit subiectiōe in qua est effusio seminis, et demon incubus mulieri incumbit, ergo uidetur qđ si possint coire qđ possint etiam generare, ergo in assumpto corpore exercent actum potētie uegetatiue.

Ad oppositū arguitur sic. et ostenditur q̄ bonis angelis nō opetatur actus cibandi. Scribitur **Iob**ie vlti. et est uerbu Raphaelis angeli. Videbat quidem uobiscū comedere et bibere. ego uero cibo et potu inuisibili utor. ergo non uere angelus comedebat cibū corporeū et si uideretur comedere. ¶ Itē ubique est uera cibatio ibi est depdita restauratio. s; in corpibus assumptis ab angelis nulla sit depditio. q̄a nō ē ibi caloris assumptio. ergo nō. ¶ Item ubi ē uera cibatio ibi est separatō puri ab impuro. hoc autē nō facit angelus beat⁹ in assumpto corpe. ergo nō. ¶ Item q̄ malis angelis non opetatur generatio uidetur. q̄a generatio ē similis ī spē. s; demon assumens corpus nō assimilatur bonū s; demoni. ergo non generat homiez sed si generat. generat om̄em. qd p̄ eē fallim. ergo nō. ¶ Item ad hoc q̄ fiat generatio necesse est ut sūm assumptio occurrat triplex spūs. s. naturalis. uitalis. et animā. sūm Philo. triplex calor. s; calor aie. calor celi. calor elementi. ergo cū demon nec spiritalē nec calorem aialē ī corpe assumpto possit habere. uidet q̄ nullo mō possit generari. ¶ Itē generare nō ē actus aie ī corpe s; iuncti. s; ex demone et corpe nō fit unū ergo nūq̄ pōt per corpus exire in actū generandi. ¶ Rñō. vō q̄ spūs angelicus siue bonus siue malus in corpe assumpto nō habet opatōz aie uegetatiue. nec q̄ntum ad cibatiōem. nec q̄ntum ad generatiōez. q̄a nec habet vim nutritiūz nec h̄z vim generatiuam. habz tam̄ aliquo mō opatōez his cōformes. licet non plene. et hoc patet si attē datur natura cibatiōis et generatiōis. In cibatiōe enim ē cibi sumptō et consumptō. est nihilominus ouersio et unio. et q̄ntū ad primū opetit angelo in corpe assumpto cibatio siue ometio nō simulate s; uere. q̄a cibum sibi appositum uere sumebāt et osumebāt. ¶ Verū tamen cibis assumptis eorū indigētiā uel deperitiōez non restaurabat. quia talis cibatio ex potentia non ex indigentia est in angelis. his uero que uegetantur non tantum est potentia sed etiam indigentia. et hoc est quod dicit **Augustinus**. quia sicut aliter absorbet aquā terraz sitiens. aliter rad ius calefactiens. sic aliter opetit cibatio ho-

mini. aliter opetit angelo. siue homi uiatori. aliter et beato. Per hunc etiam modum circa actum generatiōis in aliquo oformat spūs assumens corpus. in aliquo uero non. nam in actu generatiōis et est semis ostitutio sūm neruos et uirtutes et calores tali spēi opetentes. et est semis sic perfecti trās fusio et susceptō. Primum est solius illi⁹ cui deus dedit uim propagatiuam. et hoc nullo modo competit demonibus assumentibus corpus. Scdum uero uidelicet seminis susceptio et transfusio eis potest competere. primo enim succubunt uiris in specie mulieris et ex eis semen pollutiōis suscipiunt. et quādam sagacitate ipm in sua uirtute custodiunt. et postmodum deo permittente fiūt in cubi et in uasa mulierum transfundunt. ex qua transfusione homines generari possūt. His uis facile Respondetur. et ad questōnem propositam et ad argumenta. ¶ Ad questōnem. quia simpliciter ocedendum est q̄ non habent opera potentie generatiue et uegetatiue. que sunt generare et alimento uti. sicut ostendunt ratioēs ad hoc inducte. habent tamen aliquas operatiōez his oformes. non in toto sed in parte. et hoc probant ratioēs ad oppositum inducte. ostendentes uidelicet q̄ angeli boni comedunt et q̄ mali angeli generant. ¶ Verū enim ē q̄ boni angeli cibum sumperunt. sed non ad suam resectiōem. sed ad dantium consolatōem. et ideo non erat ibi error nec deceptio. nec illusio quantū erat ex parte ipoz angelorum. licet aliquis ignorans illorum naturam posset ex hoc accipere occasionez opinandi falsum. Et sic patet. ¶ Responso ad tres ratioēs primas. Concedendum est etiam q̄ demones sūm uiam predictam semen possunt suscipere et transfundere. si deus permittat. sed non q̄ possunt alimentū in uerum semen propria uirtute cōuertere. ideo dicitur quodammodo generare. sicut ostendunt tres rationes sequentes. Attam̄ vltima ratio non cogit. plus enim est generare q̄ coire. et ideo non sequitur si possūt coire cum muliere q̄ propter hoc possunt eam impregnare. uel ex ea prolem generare.

Secundo queritur circa hoc **et** angelus in assumptis corpibus habeant opationes convenientes potestate sensitiva. **Et** q. sic videtur, idem est principium motus et sensus, sicut dicit **Philo.** s. angelus corpori assumpto dat motum, ergo et sensum. **Item** sicut angelus assumit corpus habens organa apta ad motum, ita assumit corpus habens organa apta ad sensum, sicut enim corpus illud assumptum habet manus et pedes, ita habet oculos et aures, s. organa sentiendi siue sensu sunt inutilia, ergo si non frustra assumit illa organa, videtur q. illa sensificat et per illa sentiat. **Item** q. habet opationem consequentem proprium spiritui, habet opationem consequentem proprium generis, s. sicut proprium hominis est risibile, ita proprium animalis est esse sensibile, s. sicut angelus in corpore assumpto potest ridere et lugere, sic et potest videre et audire. **Item** aut angelus de sua natura habet sensum, aut non habet, si non, cum sensus sit cognitio particularium, non cognoscit particularia, quod est plane falsum, si vero sensum habet, cum sensus sit potentia qua mediante sensificantur organa corporalia, per se. **Item** angelus existens in corpore assumpto cognoscit hec sensibilia, aut igitur potentia immateriali, aut potentia que nata sit al ligari corpori, si potentia immateriali, ergo ita bene cognoscit distans sicut propinquum, igitur angelus qui est in rome audit nos loquentes parisiis, ergo non indigeret moveri et discurrere, q. si hoc est falsum, restat q. illa cognoscit potentia que est corpori proportionabilis et cernit determinatam distantiam, si ergo iste est sensus, per se. **Item** nihil patitur a corpore nisi sensum habeat corpori proportionabilem, sed angelus crematur ab igne, ergo si sensus eius potest pati a corpore, multo fortius potest per corpus sentire, cum per naturam magis sit natus in corpus quam a corpore penam suscipere. **Item** angelus aspiciens me in assumpto corpore suscipit in celo meam similitudinem, et cum oculus ille sit corpus purum et tersum, ulterius de sua similitudine iudicat, hoc planum est, si ergo ad sensum nihil plus requiritur quam receptio et iudicium, videtur q. sentiat per corpus assumptum. **Ad** oppositum sensus presupponit vitam, s. angelus corpus assumptum non vivificat sicut probatum

est supra, ergo nec sensificat, ergo per ipsum non sentit. **Item** sensus presupponit actum vegetativum, s. angelus in assumptis corpibus non habeat opera vegetativa, ergo nec opera sensitiva. **Item** si angelus sentiret per corpus cum sensus ille qui fit mediante organo corporali sit nature corporee alligatus, angelus naturaliter esset sicut et anima per naturam unita corporibus, ergo qui non haberet corpus non haberet esse perfectum. **Item** si angelus sentiret per corpus cum sentire sit actio coniuncti, angelus suas opationes ministeriales communicaret corpori, ergo deberet communicare penam et gloriam quod est falsum. **Item** sentire est proprium animalis, ergo nulli competit sentire nisi cui competit esse animal, sed hoc nullo modo competit angelo, ergo non. **Item** si sentire est mediante organo corporeo, ergo non cognosceret hominem clauso oculo, nec cognosceret homines a tergo, nec cognosceret hominem in obscuro, quia omnia cum sunt falsa, restat q. angelus in assumpto corpore non habeat opera potentia potentie sensitivae. **Queritur** ergo quod opera veniant vel exerceant ab angelo in corpore assumpto. **Respondeo.** Ad predictorum intelligentiam est notandum, q. cum anima uniatur corpori ut perfectio, quidam sunt opationes que consequuntur, ipsas animam in corpore ut est motor, quidam ut imperfectio, quidam parti sic primum sic differenti aut modo exerceat anima in corpore opationes que consequuntur ipsam ut motorem et ut perfectam, nam opationes que consequuntur animam ut motorem, sic exercet per corpus quod illas easdem exercet in corpus, quia non solum movet alia corpora, s. etiam corpus proprium, opationes vero que consequuntur animam in corpore ut est perfectio, sic exercet anima in corpore per corpus quod exercet eas cum corpore sicut per se, anima clauso oculo corpus aliquid videre non potest, tertias autem opationes exercet in corpore quasi utroque modo, et ideo proprie competit anime ut est hoc aliquid et motor differens a mobili, scilicet vero ut est forma iuxta materiam, cum igitur angelus unius corpori assumpto non ut perfectio s. ut motor, ideo primas opationes exercet plene in eodem corpore, secundas mime, tertias vero quodammodo sic quodammodo non, et hoc melius per se si descendamus exemplificando, motus progressivus siue qui cuius alius sit membrorum exteriorum est

ab anima in corpe ut est motor ut motrix.
et ideo appetit angelo. sentire uero p organa
corpis appetit anime ut est illoz organo
rū pfectō. sicut enim anima pficit totū cor
pus ita uisus siue potētia uisua pficit ocu
lum. et hoc non uenit angelo in corpe as
sumpto. ridere uero est opatō que prim cō
petit anime ut ē motor. partim ut ē pfectō.
ibi enī est quedam cordis exhilaratō. et hec
est ab anima ut est pfectō. est ibi etiam que
dam genaz motō. et hec ē ab anima ut est
motor. rōne priuū non uenit angelo s3 so
lum rōne scōi. **Ex hoc p3 rō. Ad questōz**
ppositam. si enī uocentur opa potētie sen
siuue ipi actus sentiendū p organa. Sic bre
uiter vō. q3 angelus nō exercet ea per cor
pus assumptum. Si autem extendant opa
potētie sensitiue ad ea que sunt ab anima
ut mouente. sic cōmūcat ea corpi. **Ratōes**
igitur pbantes angelū non sentire per cor
pus assumptū cedende sunt. **Ad illud**
uero q3 primo obicitur in contrariū. q3 idē est
principiū motus et sensus. vō q3 **Philo.** lo
quit in aialibus in quib3 uult q3 cor sit prin
cipiū sensus sicut principiū motus. **Ad**
illud q3 obicitur. q3 corpus illud h3 organa
facta ad sentiendū. vō q3 angelus non tān
assumit corpus humanū ut instrumentū ad
opandū. sed etiam ut signū ueniens ad se
oñdendū. q3 corpus carens organis debitis
homī. nō esset ueniens angelici spūs oñe
siuū. ideo corp3 hñs oīa organa assumit. nō
ad ipoz organoz sensificationem. sed poti3
ad sui ipsius ostensionem. **Ad illō quod**
obicitur. q3 cōmūcat corpi opatōez cōsequen
tem spēm rē. vō q3 ridere non est actus cōse
quens spēm homīs. put dicit motū solū ge
narum exteriōz. q3 sic cōsequitur aīam ut
motorez. sed put cum hoc dicit aliquē actū
interiorem q3 cōsequitur existētiā anime
in corpe ut ē pfectō. hoc autem mō nō ppe
tit angelo sed solū primo. **Ad illō quod**
obicitur. q3 angel3 habet sensum q3 agno
scit singularia. vō q3 sentire pōt accipi com
mūter 7 pprie et magis pprie. cōmūter sen
tire idē est q3 rem ut p̄sentem agnoscere.
fm quem modū accipit **Aug.** ad **Paulinā**
in libro de uidendo deo. Scōmō sentire
idē est q3 rem ut hic et nūc agnoscere. et

sic accipit **Boe.** cum dicit q3 sensus ē p̄ticu
lariū et intellectu uniuersaliū. **Tertio mō**
sentire idē est q3 spēs existētes in materia
p̄ter materiam mediante organo corporeo
suscipere. et sic accipit **Philo.** in. i. d. aīa. cū
dicit q3 sensus est susceptiū spēs in mate
ria p̄ter materiaz. **Primis duob3 modis nō**
differt sensus ab intellectu re sed rōe tān.
et hoc modo bene ponitur in angelo. **angel3**
enī p suam potētiā intellectuā agnoscit
rem ut p̄sentem. et ut hic et nūc dirigendo
aspectū sup ipam. **Tertio uero mō differt**
potētia sensitiua ab intellectuā re et rōe.
et illo tertio mō sensus est potētia alliga
ta corpi. et hoc mō spūi angelico non ue
nit. **Ad illud q3 obicitur.** q3 si agnoscat
potētia imateriali. tūc nihil facit ad hoc di
stantia. vō q3 dū singularia agnoscit 7 sen
tit potētia imateriali agnoscit. aspectū ta
men sup rem agnitam dirigit. et ideo si res
illa non est ei p̄iens siue immediate cōiuncta.
necesse est uel uirtutem angeli differri usq3
ad ipaz uel ecōtra. 7 qm̄ tam uirtus angeli
q3 obiecti est uirtus finita. ideo nō agnoscit
nec potest agnoscere in quacūq3 distantia.
hoc aut est non p̄pter uirtutis materialita
tem. sic est in sensu corpeo. s3 p̄pter uirtu
tis finitatem. **Ad illud q3 obicitur q3 pa**
tetur ab igne. vō q3 illud non cōcludit sic me
lus oñdetur in. iij. sensus enī 7 affectus spi
ritualis sufficit ad sentiendū uerū dolorē sic
oñdetur ibidem. **Ad illud q3 obicitur q3**
recipit et iudicat. vō q3 cum ista duo sint in
sensu uidelicet receptō 7 iuditiū. receptō enī
principaliter rōne organi. s3 iuditiū rōe uir
tutis. in sensu aut corpeo sic est receptio in
organo q3 est receptō parit et in uirtute. et
sic est iuditiū uirtutis illius in organo q3 nō
p̄ter organū. ideo tam receptō q3 iuditiū est
totius cōiuncti. In oculo uero angeli sic ē re
ceptō in organo q3 nō est receptō in uirtu
te aliqua illi organo alligata. 7 sic est iuditiū
a uirtute in organo q3 etiam p̄ter organū.
vō angelus ita bene percipet aliquē clausis
oculis ut aptis. et ideo non est ibi receptō 7
iuditiū fm q3 appetit sensui. ac per hoc nec ē
ibi sensus exterior. **Nec etiaz oculus ange**
li dicitur oculus nisi equiuoce. 7 tale corpus
plus habet rōem instrumenti q3 organi. licet

organicum possit dici ppter assimilatiōem
quam h3 cū corpe naturali. et sic p3 totū.

In ista pte sunt dubitatōes cir
ca istas. Et primo queritur de
hoc q3 dicit deus in formis cor
palib3 apparuisse. uidetur eni
q3 talis apparitiō potius sit occasio erroris
q3 ueritatis. deus eni caret forma et figu
ra. ita corpe et corpēitate fm ueritates. et q3
credit ul' opinatur contrariū errat. si ergo fre
quēter opinamur interius q3 apparēt sensib3.
uidetur q3 tal' apparitiō sit erroris occasio.
Rñs. vñ q3 forma et figura corporalis nō
ducit imediate in cōgnitiōē dei. s3 mediante
spū rōnali cuius misterio fiebat illa appar
itiō. et q3 in ascendendo prius sit abstractiō
a corporali forma et figura q3 pueniat ad deū
dum a corpe ad deū ascenditur mediante
spū incorporeo. ideo talis apparitiō poti3 sca
la est pducens ad cōgnitiōē ueritatis q3 sit oc
casio deuandī. Qd ergo obicit q3 illa opi
namur interius que apparēt exterius. et q3
illud uerū est si opinio uel rō descendat ad
sensū et ei innitatur. cū aut a sensu abstra
hit et innitatur fidei et reuelatiōi. nō h3 oc
casionez errandi s3 potius ueritatem inquit
rendi. **Item** queritur de hoc quod dicit.
Non uidebit me hō et uiuet. Contrariū hu
ius habet **Exo. xxiiiij.** Loquebatur dñs ad
moysen facie ad faciem. **Numeri. xij.** Pa
lam et nō p figuras et enigmata deū uidet.
dicit de eodē moysē. **Rñs. vñ q3** ad hoc
q3 in prima auctoritate signatur q3 de3 nō
potest uideri a uiatore in sui essetia et dei
tate. S3 in duabus sequētib3 insinuat fa
miliaritas dei ad moysen. qñtum ad appa
ritiōem et qñtum ad cōtemplatiōem. in quaz
utraq3 pphetas alios excellebat. familiari
tas apparitiōis notatur cū dicitur. q3 leq3bat
ei facie ad faciem. subintelligendum ē i sub
iecta creatura. Eminentia cōtemplatiōis cū
dicitur. palam et non p figuras et enigmata
deū uidet. q3 non tantum fulgebat uisione
corporali aut imaginaria. s3 etiam intellectu
ali. **Item** queritur de hoc q3 dicit. uisibile
quicq3 est mutabile. corpus eni celi empy
rei uisibile est et tam non est mutabile.
Item quero de qua mutatiōe intelligat.

aut de mutatiōe ad situm. aut de mutatiōe
ad formam. **Si** de mutatiōe ad situm. hoc
nihil est. q3 ita nihil facit ad usum. **Si** de
mutatiōe ad formam. illud similis falsus ē.
q3 corpa supcelestia sunt incorruptibilia et
inalterabilia. et tam sunt uisibilia. Juxta hoc
queritur etiā de quo uisu intelligat. aut eni
intelligit de visu corporali. aut d' visu metali.
Si de mentali falsum est. **Si** de visu corpa
li. queritur que necessitas sit q3 uisibile sit
mutabile. cum ita bene sensus ille percipiat
corpora incorruptibilia sicut corruptibilia.
Rñs. vñ q3 Aug. intelligit de visu cor
porali. et de hoc uerū est q3 dicit. q3 oē uisibi
le est mutabile. nihil eni pōt uidere sensus
corporalis sine extensiōe quātitatis. ubiq3
autem est extensio quantitatis ibi est opo
sitiō. ubi uero opositiō est potēte est resolu
tio et mutatiō ad min3 qñtum est de natura
rei. solū eni oīno simplex est imutabile sim
pliciter. et ideo necessario sequitur q3 si ali
quid uidetur sensu corpeo q3 sit mutabile.
Ad illud ergo q3 obicitur de empyreo
et d' aliis corpibus celestibus. vñ q3 nec em
pyreus nec aliud corpus celeste. nec corpus
quod est uel possit esse oīno est imutabile.
quis eni non mutantur mutatiōe que est
de esse in aliud ēē. siue de una forma i aliā.
mutata tam sunt mutatiōe que est de non
esse in esse. et mutabilia sunt p naturā mu
tatiōe que est in non esse. q3 sunt oposita
et ideo nō sūt suū ēē. nullū eni ens est suū
esse nisi sūme simplex. sicut nullū agēs est
suū agere nisi sūme simplex. et ppter hoc q3
indicat suū esse. aliūde dicit **Philosophus.** q3 oī
bus creatis accidit esse. et ideo p naturā suā
sunt possibilia ad nō esse. Et sic patet Re
sponsio ad totum.

Illud etiam cōsideratiōe dignū
uidetur. **Supra** egit **Aug.**
de uirtute demonū et etiā bo
norum spūum respectu corporū
hūanorum similitū. In hac pte agit de uirtute
et pte demonū respectu hominū. Diuidi
tur autē hec pars in. iij. pticulas. In prima
Aug. determinat ueritatem. In scōda cōfir
mat p auctoritates euāgelii. q3 in homines
introeāt. **In** tertiā cō explanat p aucto.

Genadij. ibi De hoc aut Genadij. rē. In
 quarta et vltima illā explanat p auctorita-
 tem Bede pbyteri. ibi Beda quoqz sup il-
 lum locum et cetera.

H intelligentiam huius partis
 sex incidit dubitabilia. Primo
 eni qritur vtz demones habi-
 tare possint i hūanis corpib⁹.
 Secōdo vtz illabant aiab⁹. Tercōdo vtz pos-
 sint ludificare hūanos sens⁹. Quarto vtz
 cogitatōes immittere. Quito vtz possint af-
 fectōes intēdere. Sexto vtz possint seru-
 tari secreta nre cōscientie.

Quia primū sic pceditur. et ostēdit qz
 demones in hūanis corpibus possint
 habitare. nullus spūs eicitur de aliquo cor-
 pore uel habitaculo in quo non ē. s; demo-
 nes sicut legitur i euangelij. de obsessōrū
 corpibus sunt eieci a xpo et eius apostol.
 ergo aliqñ habitauerūt in eis. Itē Aug.
 de diuinatōe demonū. loquēs de demonib⁹
 dicit. Suadent miris et inuisibilib⁹ modis p
 illam subtilitatem suoz corpū. hoim corpa
 non sententiū penetrādo. s; si pōt corpus
 penetrare cū possit ibi quiescere pōt inha-
 bitare. Itē ostens est qz aliqñ a viment-
 bus obsident. ergo obsidentur. aut qz demō
 habz in eis effectū. aut qz est in eis fm sub-
 stantiā. si qz hnt in eis effectū. ergo omnes
 peccatores essent obsessi a diabolo. qd fal-
 sum ē. ergo qz sūt in eis fm substantiā ob-
 sessi dicuntur. ergo habitant in suis corpib⁹.
 Itē nullū corpus pōt pberē obstaculū
 spūi. ergo si demones spūs sūt. nullū corp⁹
 ē in eis obstaculū. ergo sicut lumē penetrat
 aera usqz ad pfundū et ibidē manz. sic spūs
 demoniacus corpus hūanū subintrare pōt
 p totū. ergo si nō expellatur ab agēte ma-
 ioris potētie. uidet qz ibi possit inhabitare.
 Ad oppositū arguit sic. sup illō ps. dñs
 in tēplo sancto suo. Glo. simulachris assi-
 dere pōt imundus spūs intrinsec⁹ eē non
 pōt. ergo si nō pōt in simulachris. multo mi-
 nus nec in corpibus hūanis. Itē Beda
 dicit. Ogr adducit in lra. sup illō Actū.
 cur tentauit sathanas cor tuū. implet sa-
 thanas cor alicui⁹. nō quidē ingredies in eū

nec in sensus eius. ergo nō uidet qz demon
 ingreditur fm substantiā corpus alic⁹ ho-
 mis. Itē aia unū corp⁹ ut motor et ut
 pfectō. s; qz iungit ut pfectō. impossibile
 est in eodē corpe et aliā naturā picientem.
 ergo cum iungatur ut motor. impossibile ē
 in eodē corpe eē aliā spūm ut mouentē. Si
 ergo demon in corpe hūano nō pōt eē nec
 vt motor nec ut pfectō. ergo nullo modo.

Itē sicut supra dictū ē. nullo mō ppetit
 duos spūs angelicos eē simul in eodē loco
 primo. ergo pari rōe nō uidet qz in eodem
 loco primo possit eē aia et āgelus. s; aia ē in
 toto corpe suo sicut vult Aug. ergo in nul-
 la pte corpis pōt esse demon. Rñō. vō
 qz sicut innuit textus euangelic⁹. et Aug.
 etiā in libro de diuinatōe demonū. Demo-
 nes p naturāz sue subtilitatis et spūalitatē
 possūt quēciqz corpa penetrare. et in eis si-
 ne aliquo obstaculo et impedimēto subsistere
 rōe uero sue pātis possūt ea corpa in qb⁹
 sūt mōuere et turbare. idō demones qñ
 tum est vō pātē et subtilitate nature possūt
 corpa hūana intrare. possunt etiā et uexare
 nisi phibeant a supiori uirtute. et cū pmit-
 tūtur introire et uexare. tunc dicitur corpa
 obsidere. pmitit aut hoc dñs. siue ad glo-
 rie sue ostensionem. siue ad pēti punitōz. siue
 ad peccātis correptōz. siue ad nram erudi-
 tōez. Sz ex qua istaz causaz determinate p-
 mittit. latet hoc hūanam industriā p p hoc
 qz occulta sūt dei iudicia. hoc tñ planū ē qz
 nō sunt iniusta. et idō nō pmitit talia sine
 causa. Cōcedende sūt rōes pbatēs qz de-
 mones possunt humana corpa subintrare.
 Ad illō qz obicitur de glo. qz intrinsec⁹
 eē nō pōt. vō qz eē intrinsec⁹ in aliquo hoc
 pōt eē dupliciter. aut sicut ostentū respectu cō-
 tinentis ut aq respectu uasis. et sic demō
 bene pōt eē intrinsec⁹ in simulachris. Alio
 mō eē intrinsec⁹ dicit aliquid qd isluit i in-
 tima rei. et influendo cōseruat et pficit. et hoc
 mō nō cōgruit demoni. nec respectu simula-
 chri. nec respectu hois. et sic loquit illa glo.
 Ad illō qz obicitur de Beda qz nō igre-
 ditur in hoim. vō qz nō loquit de igrēssu
 in homiez qui attendit ex pte spūs rōnalis.
 Ad illō qz obicit. qz aia opatur ad cor-
 pus vt pfectō et motor. vō qz nō ē sūte.

de opatione p modum motoris. et p modū
pfectionis. qā unius pfectibilis vna sola est
pfectio. pfectio enī appropriat sibi pfectibile
et eōuerso. sed unius mobilis pōt eē mul-
tiplex motor. et unus motor multa potest
mouere. maxime qñ illa hñt aliqñ ordiem
et quia diuino iudicio aia peccatrix subicit
demoni obsidēti sicut toritori et affligēti.
hinc est q. simul in eodē corpe esse possunt
et p hoc p. Rñō. Ad ultimū qō obiciebat
de coexistētia duorū spiritūū. nō enī ē simile.
p eo q. illi vt supra dictū fuit repugnat or-
do vniuersitatis. huic autē rsonat ordo di-
uine equitatis. fm quem aia peccatrix affli-
gitur. nec repugnat ordo vniuersitatis. qā
quersimode ad illō habitaculū opant.

Ecūdo queritur vtrū demones
illabi possint aiabus. Et q. sic
videt. Luc. iij. Ecce hō hñs de-
monū. ibi. Glo. intrauerat dia-
bolus vnde exierat xps. sed nō exierat de
corpe s. s. spū. ergo diabolus subitrat spū.
Item si iptibile adiūgatur iptibili. fm to-
tū applicatur ei. et qō applicat alicui fm to-
tum. applicat ei fm suū intīmū. s. illabi nō
est aliud q. fm intīmū pfūdari. ergo cū de-
mon sit iptibilis et obsidēdo hoīem aie ap-
plicetur. uidet q. eidem nēario illabatur.
Item sicut est ordo i corpālīb. ita est or-
do i spūālīb. s. i corpālīb. uidemus q.
agens influit virtutē suā passio usq. ad intī-
mū. alit enī nō alterar. totū. ergo p rōe et
i spūālīb. ergo demon pōt influere vir-
tutem suā usq. ad intima aie. s. vīrt. omo-
nis non est spūālior q. substātia. ergo uide-
tur q. demon usq. i intima aie illabi possit.
Item sicut hō efficit templū dei p grāz.
ita efficit templū diaboli p pctm. s. oīo ibi
dem vbi prius erat grā incipit eē culpa. ergo
vbi prius habitabat deus pōt habitare dia-
bolus. Cōtra. Aug. de tr. ad pe. inest sin-
gulis spiritīb. natural terminus quo a se in
uicem distingūt. et vnus in altero non ē.
s. aia hūana spū. est. ergo nō pōt eē in de-
mone. nec demon in ea. ergo nec illabi. er-
go. Item si vnus spū. illabit. aut alter
pōt illabi aut nō. Si sic. pari rōe et terti.

quartus. et sic de aliis. et ita oēs spūs mali
possent illabi vni aie. qō plane falsus est. si
nō pōt. ergo vnus spūs implet totā animā.
s. hoc ē falsū. qā imaginē dei nō hominū
deo implere pōt. sicut dicit Aug. et Beda.
Item si demon illaberet aie eēt intīm.
aie. ergo p totū dñaretur ei. ergo posset p-
trahere ad mala quicq. uellet. et ita aia li-
ar. nō hñt. q. si aia li. ar. nō pōt amittere.
ergo nec demon illabi pōt. Item si illa-
berent aie nihil eēt ita intīmū i aia in quo
nō eēt et sup qō nō possit demon. s. sic de
illabendo animā rectificat et cōseruat. sic de
mon qō pōt deordinat et deprauat. ergo si
demon illaberet aie. demon posset synderē
sim uel uolūtatem naturalem deprauare. et
ad malum inclinare. quod est impossibile.
Rñō. vō q. illabi aliqd alicui importat
q. illō intīmū sit ei et q. intīme opet i illo.
nihil autem tale est respectu aie nisi solus
dens. ideo solus diuus spūs aie pōt illabi. in
anima nāq. humana idem est intīmū et su-
p. mū. hoc p. qā fm sui sup. mū maxie ap-
proximat deo. similis fm sui intīmū. vnde
qñto magis redit ad interiora. tāto magis
ascendit et vnū eternis. et qā solus deus su-
pior est mente hūana fm sui sup. mū. solus
deus pōt menti eē intīmū. et ideo illabi spi-
ritui rōali est diuine substātie p. priū. Con-
cedende sūt igit rōnes oñdētes q. aiabus hu-
manis illabi nō pōt malignus spūs. Ad
illō ergo qō primo obicitur de glo. q. intra-
uit diabolus. vō q. hoc nō dicit de ingressu
fm substātiā. s. fm effectum sine cōformi-
tatis malitiā. vnde nō vult glo. plus dicere
q. q. ubi fuit grā ibi incipit esse malitia.
Ad illō qō obicit q. iptibile iptibili ap-
plicatur fm totum. vō q. aut intelligit de
iunctura situati. aut de iunctura uirtuali. Si
situati. sic potest hñe ueritatem. sic aut non
est intelligere applicatōem substātiarū spi-
ritualiū. qā nō sūt situales. Si aut intelliga-
tur de applicatōe uirtuali. sic sermo nō hñt
ueritatem. qm i simplici substātia repitit
magnitudo vīrtutis. et fm illā cōsiderari pōt
i aia maior et minor rō dignitatis fm ac-
cessum ad originē illius uirtutis. Ad il-
lud qō obicitur q. sicut est ordo i corpīb.
ita ē i spiritīb. vō q. et si sit aliq. similitudo

non tamen oino de pfecta. nec quatum ad
ordinem. nec qntum ad intimitatem. non
qntum ad ordinem. qa oēs subſtātie rōna
les in medietate ſūt nate ferri in deum. nec
qntum ad hoc vna peſt alteri. hoc aut non
xtingit i corpalibus inueniri. non eſt etiā ſi
mule qntū ad intimitatem. qa qd ē intus et
extra in re corpalī eſt eiūſdē nature. nō dif
ferens dignitate ſz magis ptiū poſitōe. in
aia uero qd eſt intimū hoc eſt maxie ſupre
mū et deo pxiū. ideo in rebus corpalib⁹
qd pōt influere exterius. magis et magis
agendo pōt puenire ad interius et ad inti
mū. non ſic in ſpū vbi idem dicit eē intimū
qd eſt in eo ſupmū et digniſſimū. Ad illō
qd obicitur q. ibidez eſt culpa vbi ſuit grā.
qd q. uerū eſt. ſz ex hoc non ſequit q. ibidez
ſit diabolus vbi et deus. quia aliū eſt grā a
deo. aliter culpa a diabolo. grā enī ē a deo
vt pſente et influente et intime opante. et
medullas affectōis penetrante fm q. innuit
Apoſto. ad Iher. iij. iiii. eſt ſermo dei ⁊
efficax ⁊c. Sz culpa dicitur eē a diabolo ſo
lum ſicut a ſuggerente et ipellente quodā
mō qſi exterius inſtigante. et tō nō oportz
diabolū habitare in intimo cordis pctōis.
qntumqz medullitus adherat pctm. Ul
terius pctm non ponit aliquid. ſz poti⁹ pri
uat. tō fm ipm nō dicitur aliqd illabi aie.
ſed poti⁹ ab eo aliqd corrumpti. Et pz q. nō
eſt ſile de culpa et grā. q. uis ſint circa idē.

Quercō loco queritur vtz demō
poſſit ſeſus illudere. Et q. ſic
videt. ſup illud Exo. vij. fe
cerūt magi per incatōnes et
archana quedam. Similit⁹ dicit Glo. rabā
Diabolicis ſigmentis ſpectantiū oculos il
ludabant. ut res in ſua ſpē remanentes alie
viderent. Item in itinerario elementis
dixit Nicheta ad pe. narrans pſtigia ſimo
nis. videmus canes cātare. et imagines am
bulare. oſtat q. nō fiebat niſi uirtute demo
nū. Si igitur demones hec ⁊ his ſilia plura
faciunt. que nullo mō niſi miraculoſe fieri
poſſūt. ergo oculos ſpectantiū illudūt. ma
xime cū illa facere videntur ad q. p auxiliū
nature iuuari non poſſunt. Item in uitiis

patrū legitur. q. quidā adduxerūt qndā pu
ellam ad ſanctū patrem q. uidebat eis eſſe
equa. ſed ſanctus p. depōndit q. eſſet pu
ella. ergo ſi hoc fiebat. arte diabolica appa
ret ⁊c. Item plus eſt decipe intellectu qz
ſenſum. ſed demones multos decipiūt ⁊ ſe
ducunt quantum ad intellectum. ergo mul
to fortius ſeducere uel illudere poſſunt qn
tum ad ſenſum. Contra. ſenſus p. p. ob
iectum. ergo non p. p. niſi qd uerū eſt. ſz
deluſio ſenſui non poteſt eſſe ſine errore
et deceptōe. ergo ⁊c. Item cum diabo
lus faciat aliqū uidere aſinū uel aliqd aliud
animal vbi nō eſt fm ueritatem. neceſſe eſt
q. faciat ſimilitudinē illius aia. is in oculo
ſz illa ſimilitudo nō poteſt generari niſi ab
illo aiali. cum non poſſit educi de nihilo. er
go uel oportet q. aſſerat aſinū. uel nūqz fa
ciat cum uideri. ſed ſi aſinū aſſerat nō eſt
ludificatō. ſi non aſſert nō imutat. ergo nūqz
poteſt deludendo imutare uel immutando
illudere. Item cum homiem facit uideri
capram. aut ſimilitudo homis puenit ut qz
ad oculum. aut non. ſi ſic ergo cum iudicet
fm ſimilitudinē receptam. iudicabit illuz
eſſe homiem. ergo non decipiet. ſi nō pue
nit. quero quid impedit. et uidetur q. nihil
poſſit. exiſtente enī illumiato medio nō ē
obiectum multiplicari p. medium. ſi nō aſſit
corporeū obſtaculum. ergo uidetur q. nul
lo modo poſſit ibi eſſe ludificatō ſenſus.

Item cum facit uideri qd nō eſt. aut hoc
facit immutando uirtutem. aut immutādo
oculum. aut obiectum. ſi immutando obie
ctum. ergo eſt uerum miraculum. ergo nō
pſtigium. Si immutando organum uel uir
tutem. cum hec ſint digniora. tūc erit mai⁹
miraculum. ergo falſa miracula erūt maio
ra ueris. qd ſi hoc eſt falſum. redit idē qd
prius. Rñō. Ad predictorum intelligen
tiam attēdēduz eſt. q. abſqz dubio vmones
ſenſus poſſunt deludere. ſicut multiplex
experientia docet. modum autem aſſigna
re ē ualde difficile. Et ad hoc plures docto
res conati ſūt diuerſimode. Quidam nāqz
uoluerunt modum huius eluſionis aſſigna
re. dicentes hoc ſupra naturāz eſſe. Tripli
citer autem hoc fieri poſſe. poteſt enī hoc

facere demon a superiori influendo. ab intri-
seco fantasmata mouedo. ab extrinseco spe-
cies obiciendo. **A** superiori influendo dicunt hoc
mō fieri posse. q̄a demō p naturā supior ē
sensu corporeo. et q̄a supiora nata sūt influ-
ere i inferiora. demō pōt spēs q̄s h̄z i se sē
sui imprimere tā interiori q̄s exteriori. q̄ tā-
mē minus sūt spirituales i suscipiente q̄s in-
dante. q̄a quod recipit in aliquo ē p modū
recipiētis nō p modū recepti. **S**imiliter ab i-
teriori fantasmata mouedo dicit sic posse ac-
cidere. sicut accidit in sōnijs ex motu fan-
tasmātū et defluxu ab organo excitari vir-
tutē sensitīuā interiori. et fieri somnium in
quo uidet homini q̄ uideat uel audiat ueri-
tatem cuius fantasma rei puenit ad organū
uisus uel auditus. sic 7 in pposito demō pō-
test fantasmata existētia i organo interiori
facere defluere ad organa sensuū. et sic ui-
det homini q̄ uideat uel sentiat ipam rem
dū ex rei fantasmate format organū. et in-
tētio sensus sup illud cōuertitur. iudicat de
similitudine ac si esset ueritas. **A**b exteriori
uero species obiciendo potest hoc mō sensū
ludificare. **U**naqueq; enī res nata ē speciem
suā susceptibili dare. et si esset aliqd quod
nō tantū suscipet speciem sed etiā tenere pos-
set. posset circūferri et alicui p ueritate of-
ferri sicut ostēdit luna i puteo. quia ergo nō
latz demones natura specularis nō solū sus-
ceptiua specierū sed etiā retētiua. mediante
illa pōt quācūq; uult et cuiuscūq; rei uult
speciem p uitate sens. b^o nostris offerre. quā
cū p uitate accipiūt lucificant. **N**ūc igit tri-
plicē modū dicit demoni esse possibilem et
mō uti hoc. mō illo. mō tertio. s̄z q̄libet ho-
rū modorū iterius cōsiderāti h̄z aliqd imp-
bitatis. **N**ō enī uidet possibile q̄ substantia
spiritualis que habet i se species oīo imate-
riales possit eas sensibus imprimere cū omni-
no sit uir^o i pportionabilis. **N**ec etiā uide-
tur quod species ab organo iteriori regre-
diat. cū ille sit ordo retrogradus. **P**reterea
mirū ualde ē si demō iuenit ita magnū spe-
culū in quo i sua magnitudine et latitudine
possit ostēdere unū castrū sicut pluribus ali-
quādo ē ostensum. **D**irū etiā est si uidz
ita rem q̄ non potest uidere speculum. mi-
rabilis est etiā natura talis rei. corporalis

que speciem potest suscipere et tenere cuius
uideamus speciem ab obiecto sensibili se-
parari non posse. **E**t ideo alius mod^o est dicē-
di qui magis est consonus nature et intelli-
gentie. q̄ demon potest ludificare sensus si
ue ostendendo presēs esse q̄ non est. siue
ostendēdo aliter q̄s est. siue abscondendo
quod presēs est. **P**rimū quidem facit spe-
cies offerēdo. secūdu facit sensū uel obiectū
dinariando. tertium uero facit impedin-
tum prestando. **P**rimū intelligi potest sic
quando fantasmata existētia interiori offe-
runtur forti oblatione ipsi uirtuti interiori.
cum uirtus interiorū fortiter illis intendat
similitudo rei uidetur esse ueritas. hoc ma-
nifestum est per naturam. nam frenetico p
pter ascensum fumositatum ad cerebrū. ex
modica occasione exteriori uidetur ei q̄
uideat multa q̄ non sunt sibi presētia. uel
q̄ audiat. **S**imiliter per fortem conuer-
sionem intentionis fantasma uidetur ueri-
tas. sicut **Augustinus** exemplificat in libro
de trini. q̄ quidam tanta conuersione reco-
gitabat cuiusdam mulieris imaginem q̄
ei carnaliter commiseri uidebatur. **E**tia ui-
gilando per hunc modum. demon potest si-
ue intentionem ad imaginem conuertere. si
ue fumos aliquos immittendo. spiritum aīa-
lem immutare et fantasmata diuersimode
uariare et intentioni offerre. et sic diuersa
homini facere apparere. et hoc modo uis
frequentissime. **E**t huius signum ē quia nū-
quā facit hominem aliquid somnare de ali-
quo cuius imaginem non habeat in interio-
ri organo uirtutis imaginative. nunquā enī
cecos naturaliter facit somnare de colorib-
us nec surdos de sonis. nec eis talia repre-
sentat in uigilia uel in somnis. **S**ecūdu mo-
dum possumus itelligere sic. q̄ res alio mo-
do uel sub alia dispositiōe appareat sensui
q̄s sit naturaliter. potest contingere pro-
pter uariationē aliquam ex parte organi.
sicut quando humor sanguineus uel ua-
por igneus descendit ad oculos. uidetur ho-
mini q̄ ea que exteri^o sūt sit rubra. uel
propter uariationem aliquam ex parte ob-
iecti. sicut contingit aliquando q̄ ex positio-
ne candelę et dispositione palearum uiden-
tur paleę spēs esse opatione naturali. s̄se

est in aliquibus virtutibus quarundam rerum mineralium. et quia ibi modus non latet demonis et sunt multi veloces potentes que necessaria sunt ad hec statim asserere. ideo sensus nostros frequenter deludunt ostendentes re aliter quam sit dum ea faciunt aliter quam se habeat apparere. quod quidem sit variationes modica inducendo circa organum vel obiectum. quod quidem variatio non mutat formam. sed solum est ex quadam accidentali ad hereri. et est passio non ut passibilis qualitas.

Tertium modum sic possumus intelligere. res si quidem que prelo est sensus nostrum sine visibili obaculo dupliciter potest latere. aut quia impeditur virtus sensus ne pueniat ad sensibile. aut quia impeditur spiritus sensibilis ne pueniat ad sensum et utroque modo impeditur sensus ne percipiat quod sibi est prelo. utrumque autem horum satis credendum est esse possibile virtuti demonis. et ideo dicitur posse facere per hanc viam ut homines reddat invisibile quod tamen certum non est. si tamen est hac via posset fieri. nec est multum incredibile. His visis per rationem ad quoniam opposita. quoniam terminanda est in parte affirmativa. patet etiam in se respondendo ad obiecta.

Ad illud. n. quod obicitur quod sensus non errat circa proprium obiectum. sed quod hoc intelligitur quantum est de sui natura. salva. scilicet media dispoitione organi. medii et obiecti. intelligitur etiam de sensu particulari persone. In hac autem deceptio sensus committitur sive fantasia que dicitur collativa. admiscetur sensui particulari et iudicat esse alterius quod est suum.

Ad illud quod obicitur quod nulla res potest videri nisi per suam speciem. sed quod species nec de novo dat nec de novo offert. sed illa que erat in fantasia tam vivaciter illi interiori obicit ut credat se rem exteriori sensibile intueri.

Ad illud quod obicitur quod facit hominem videri capram. utrum illa species hominis deferatur ad visum. sed quod fortassis impedit ne pueniat ad visum vel visus ad eam. vel saltem impedit ne pueniat ad iudicium. dum loco illius offert species capre quam habet in fantasia. et sic dum aspicit ad corpus humanum extimat se videre capram.

Ad illud quod queritur ubi faciat imutationes. vel circa organum vel obiectum vel virtutem. sed quod potest facere et facit circa omnia hec pro loco et tempore sicut et videtur expedire. Nec tamen sequitur quod sit verum miraculum. quia non est ibi vera formae transmutatio aut inductio. sed solum quedam transmutatio

et quasi momentanea immutatio. que cum ostendat circa rem veram transmutationem esse. non est verum miraculum sed vanum et falsum prestigium.

Quarto queritur utrum demon possit cogitationes immittere. Et quod sic videtur. primo auctoritate secundo ratione in psalmis. Immittit angelus domini in circuitu timentium. Si bonus angelus potest immittere. cum bonus et malus sint eiusdem nature. patet et. Item auctoritate Jo. xiii. cum diabolus misisset in cor phariis traderet eum Judas. sed mittere in cor non est aliud quam immittere. ergo et. Item Gregorius in moralibus. maligni spiritus in cordibus malignorum cogitationes immittunt non desistunt. Item suggestio est aculeus diaboli. sed suggestio nihil aliud est quam prave cogitationis immissio. si ergo diabolus potest mala suggerere. ergo et potest malas cogitationes immittere.

Contra Anthonii. vii. super illud. Nihil quod in os intrat coquina in hominem. dicit glossa. Sede quod diabolus non est malorum cogitationum immisor. Item si potest cogitationem immittere cum in cogitatione formetur actus intelligentie. ergo potest mentem nostram formare. quod falsum est cum hic dicat Augustinus esse proprium veritatis prime.

Item nihil nobis intimus est quam nostra cogitatio. ergo si diabolus potest cogitationes immittere potest ad interiora nostra spiritualia introire. sed hoc nihil aliud est quam illabi. ergo menti nostre illabi potest quod supra est improbatum.

Item si potest cogitationes immittere. ergo potest quando vult malum facere cogitare. sed ipse continue nobis optat malum. ergo nunquam permittit nos a cogitationibus malis desistere. quod manifeste falsum est.

Est igitur questio quantum possit habere diabolus respectu cogitationum generandarum in nobis. utrum. scilicet. possit efficere vel tantum offerre et non offerre. Utque necessario possit nos compellere ad hoc quod recipiamus oblatum.

Et quod sic videtur quia si aliquid presentatur aspectui oculorum nostrorum. necessarium est nos videre et sic de aliis sensibus. ergo similiter videtur de cogitationibus. quod si verum est. videtur quod a malis cogitationibus non possumus evadere. et quod mala cogitare non sit

reprehensibile. cū tamen domus reprehendat. **Matth. ix.** quid cogitatis mala in cordibus vris. **Rñsio** dō q̄ imissio dicit actū. cuius effectus terminat i eo q̄ intus ē. **Nūc** aut actū potest dupl'r dicere respectu illius effectus. aut sicut cause principalis agentis et efficientis. aut sicut excitantis vel impellentis. primo mō pprie accipitur. et sic opetit soli deo respectu anime. **Iose. n.** solus est qui p̄ modū principalis agentis pōt in eius intimis cogitationes et affectōes gignere et formare. **Alio modo** accipitur large et minus pprie. qm̄ imissio de rōne sui nois quādam virtutem et auctoritatem sufficientē respectu effectus iportat. ideo quādo solūmodo dicit excitationē vel impulsione large accipitur et minus pprie. et sic cōpetit demoni respectu anime. qm̄ eius officiū est siue puerum studū eidē malas cogitationes suggerē. **Et sic p̄ rñsio** ad rōnes ad utrāq̄ partē. **Nā rōnes** et auctoritates ad primā partē inducte pcedunt de imissione cōiter dicta. rationes vō ad oppositū pcedunt de imissione dēa pprie. **Ad illud** uero qd̄ q̄ritur ultimo. quātum posse habeant demones respectu malarum cogitationū nāx. **Ad q̄** fantasmata possūt offerre. **Ad illud** aliud qd̄ q̄rit. vtz nēcio possint cōpellere. **Diversimode** a diuersis. **Rñdetur.** qdaz. n. dicit q̄ necessario possūt cōpellere ad cogitationes maloz. non tñ malas. **Cogitatio.** n. que ē de malo. nō ē mala nisi eā cōcomittetur affectio mala que est in potestate nostra. **Aliis** uero uidetur et pba bilius. q̄ nō possunt facere quo facto nēcio cogitemus malū nisi in casu. uidelicet cū cogitatio aie nō est circa utilia occupata. tunc enim euagatur et est ociosa. potest ei diabolus offerre imaginē turpē et uanā. et ideo uolenti malas cogitationes effugere. sollicitē et diligenter cauendū est ne contingat aliquā animū a bonis et ab utilibus cogitationibus reuocari. hoc tamen facile est ei qui solitus ē in bonis animū exercere. cui multo facili⁹ est et delcābilius in bonis uersari cogitatioib⁹ q̄ sit uiris carnalibus infedatis et turpibus imaginibus.

Quāto queritur. vtz demones possint malas affectiones incendere.

Et q̄ sic uidet ur. **Osee. vii.** omnes adulterantes sicut clybanus succēsus a coquente. **Et glo.** exponit q̄ clybanus est fornicator. et coquens diabolus. ergo. **Item Beda** sup̄ actus. v. dicit q̄ diabolus fraudulenta et callida deceptione animā i affectū malicie dñt. sed hoc nihil aliud est q̄ prauā affectōnem incendere. ergo. **Item diabol⁹** pōt carnē nostrā mōuere. sicut dicitur **Iob. vi.** sup̄ illō **Terra** tradita est i manu ip̄i. exponit **Gregorius. i.** caro i manu diaboli. si ergo carne mōta excitatur stimulus cōcupiscentie qui est in nobis tāq̄ igniculus prauē affectōis. uidetur q̄ diabolus possit i nobis incendere affectionē cōcupiscentie. **Item ignē** incendere nō est aliud q̄ igni pabulum ministrare. sed male imagies et exteriores opportunitates et occasiones sunt fomenta cōcupiscentie. ergo uidetur q̄ diabolus hūc ignē cōcupiscentie possit in nobis accendere. **Item calidū** potest calefacere. ergo in flammātū pōt inflāmare. sed diabol⁹ tot⁹ est inflammatus. imo in eo sunt flammę et icentia uicioz. sicut dicitur **Ja. tertio.** **Beda** dicit. **Adgr** dicit i littera. ergo diabolus potest nos ad malū inflāmare. ergo et incendere. **Ad oppositū.** imago maxie in affectione et uolūtate p̄ficatur. ergo si diabol⁹ non habet posse super animā. inquantum ē dei imago. ergo nō uidetur q̄ possit affectōnez nostrā incendere. **Item libertas** arbitrij maxime consistit in affectu siue i uolūtate. **Sed li. ar.** est illud sup̄ qd̄ minime pōt diabolus. ergo uidetur q̄ nūc possit i nostrū affectū. ergo si nō potest intellectui cognitionē immittē. ergo multo minus affectionē incendere. **Item cogitatus** preambulus est ad affectōem. sed qd̄ nō pōt i dispōnem nō potest in complementū. ergo si diabolus non pōt imittē cogitatum. non potest incendere affectionem. **Item si** posset malas affectiones incendere. cum huius modi affectiones sit sēp culpabiles. continue posset nos facere peccare. qd̄ nephas ē dicere. **Est igitur** questio que differētia sit inter incendere et imittē. et p̄ quāto diabolus magis dicitur incensor q̄ imittē. cū econtrario uideatur. cum multo plus sit affici q̄ cogitare. **Rñsio** dicendū q̄ icēder

est actus translatus a corporalibus ad spūalia. In corporalibus autem incendere est non igne generare, sed potius igni pabulum ministrare, uel applicando igne cōbustibili, uel cōbustibile igni, sic et in spūalibus, ignis autem iste cōcupiscentia est siue libido pueris. pabulum istius ignis sunt cogitationes, et affectiones carnales et terrene, et delectationes fedae, et ita incendere in spūalibus nō tantum modo accipitur respectu affectionū, immo etiā cogitationum, et respectu utriusque non dicitur acrum sicut principalitatem agētis, sed solum sicut excitantis et subministrantis. Quia igitur diabolus potest nos ad malas cogitationes et affectiones excitare, licet nō possit eas in nobis sua potestate efficere, ideo recte et proprie a sanctis et doctoribus sacre scripture iocor dicitur nō inmissor. Et cedere sunt rationes ad hoc. Ad illud ergo quod obicitur quod diabolus nō potest super imaginem, nec super li. ar. vō quod nō potest sic et agens et mouens principale, potest tamen sicut suggerēs et inducens, hoc ē quod dicit Damasceus uolentia alicui inferre nō possunt in nobis, n. est suscipe eorum inuisiones. Ad illud quod nō potest in cogitatione, dicendum quod sic non potest cogitationem formare, sic nec affectionem principaliter causare uel mouere, sicut autem potest affectione incidere sic etiā cogitationes. Ad illud quod uult obicere quod tunc posset nos facere peccare, vō quod uerum est si potentia incendendi importaret necessitatem et precipuā et effectiuā potestatem respectu affectionis prauae, sed sicut predictum est, nō dicit causam efficientem, sed disponentem que quidem dispo. efficaciam nō habet, nisi nos dem⁹ ei uigore ex nra negligentia ut cōfessu.

Exto et ultimo querit, utrum demones possint scrutari secreta nostre conscientie. Et quod sic uideamus demonis offitū ē accusare, sicut quod legitur Apo. xii. Proiectus est accusator fratrum, ergo si in iudicio arguemur de secretis cogitationibus, uidetur quod he non lateant accusatore nostrum. Item peccatum est character bestie sicut quod insinuat Apo. xiii. sed unusquisque cognoscit propriū signaculum ubiqueque penatur, ergo diabolus cognoscit

peccata ubiqueque sit, sed nihil ē in nobis secretius quod sunt peccata cogitationum et affectionum nostrorum, ergo si hec diabolus potest uidere, secreta conscientiarum nra. rimari potest.

Item Aug. xii. sup. gen. ad litterā. Angeli mali cogitatione nouerunt, quia multa predicunt quod nō predicunt si cogitationes non nouissent.

Item hoc uidetur per rationem, notior ē operatio quod potentia, et potentia quod substantia, quia per cognitionem operationis et potentie puenitur in cognitionem substantie, sed substantia anime nō potest latere diaboli, ergo nec eius operatio nec uirtus, ergo si cogitatio et affectio sunt actiones anime, ergo nō possunt latere de mente.

Item substantie spūales sicut dicit Dionysius per sui naturam sunt specula, sic est in speculo materiali quod quando obicitur alteri nō solum representat ipsum, sed etiā omne quod relucet in ipso, ergo si maioris cōtationis sunt specula spiritalia, uidetur quod quando demon intuetur et aspicit animas, nō solum ipsum uideat, sed omne quod est in ipsa. Item nō potest oculus meus uidere in me quod nō possit uidere oculus alienus, si ergo sic ē in oculo corporali respectu rei uisibilis corporalis pari ratione similiter erit in oculo spiritali respectu cognoscibilis spūalis, ergo si oculi mei spūalem nō latet secretum conscientie mee, pari ratione nec oculos demonum.

Ad oppositum, tertio regū octauo, Tu solus nosti corda filiorum hominum, nō ergo demon uel alius. Item Di. xvii. ego animas scrutans corda et renes, ergo si dominus hec sibi attribuit tamen proprium, uidetur quod nō cōciet diabolus. Item primo corinth. x. scdo, nemo scit que sunt hominis nisi spiritus hominis, qui est in illo, sed demon nec ē spiritus uidetur, nec est in nobis, ergo nō nouit secreta conscientie nostre. Item Augustinus in libro de ecclesiasticis dogmatibus, in suas cogitationes nostras, diabolus nō uidere certum est. Item ratione uidetur, quia si in eternas cogitationes cognosceret, cognosceret et uirtutes, ergo beatus Iob paciētiā cognouisset, sed quod si cognouisset non tenuisset, cum nolit superari, sed tentauit, ergo nec uirtutem nec cogitationes eius cognouit.

Responso. Ad predictorum intelligentiam est notandum quod sic de uoluntati rationali creatae

dedit dominus siue arbitrium, cui nulla p-
sider nisi diuina potentia. sic et^o cognitiue
dedit cōscientie secretum, cuius secreta et p-
funda non penetrat nisi diuina sapiētia. Et
ideo dico q. nulla creatura nec humana nec
angelica potest cōscientie humane noscē
secreta nisi per signa uel cōiecturas. uel ni
si nouerit dei reuelatione, aut hominis denun-
tiatione siue directione. et quoniam pauca
sunt ita secreta quā prodeant in opera
exteriora, uel appeant per signa exteriora
faciei, uel per signa cordis quod diuersimo-
de mouetur sū diuersitatem affectionū. hic
est q. multe cogitationes et affectiones nre
deprehendi possunt a malignis spiritibus,
nisi arceantur dei uirtute. hec aut cognitio
potius est coniectura q. certe sciētie. Et iō
cōcedende sunt rationes ostendentes q. an-
gelus malus secreta cōscientie nostre per-
scrutari non potest. ¶ Ad illud ergo quod
primo obicitur in contrariū de accusationis
officio. vō q. nō solum ipse demon erit ac-
cusator, imo etiam cor nostrū. vnde et si de
exterioribus et uisibilibus accusari possum⁹
a diabolo. vō occultis et secretis nō, neutra tū
ipunita relinquentur, quia nō deerit accusa-
tor et testis. ¶ Ad illud quod obicit⁹ q. pec-
catū est character diaboli. vō q. peccatū tūc
dicitur esse character q. dō scribitur i fronte
hoc aut est cū peccat sine rubore, et publice
ut iam possit ei dici frons mulieris meritri-
cis facta est tibi, noluit erubescere. et tunc
absq. dubio peccatum nostrū diabolo ē co-
gnitū, quia iam nō secretū sed manifestū
est. ¶ Ad illud quod obicitur de Augustino
q. cogitationes nouerūt. vō q. loquitur de
cognitione coniecture nō certe sciē. ¶ Ad
illō quod obicitur q. notior est operatio q.
substantia. vō q. uerū est de opatione extrin-
seca, de intrinseca aut nō habz sp. ueritatē.
multe, n. res sunt nobis note quā uirtutes
et opationes nos latent. uel vō q. hoc locū
habet in opatione naturali, nō in opatione
uoluntaria. opatio. n. naturalis sū q. natu-
ralis est, ita se naturaliter nata est represen-
tare, nec se occultare potest, sicut nec substā-
tia imo per ipm manifestatur substātia dū
plus habet de ratōne actualitatis, ac p. hoc

manifestationis et lucis. In operatione enim
uoluntaria secus est. nam cum substantia se
naturaliter representet sicut naturaliter
est, et se occultare non possit opatio uolun-
taria. sicut uoluntarie exit in esse, ita et uo-
luntarie manifestatur, et ita occultari potest
imo non manifestatur nisi homo uelit. ita
aut sunt que latent in secreto nostre conscie
ideo quāuis diabolus possit uidere animas
ppria uirtute, nō tamen illam pōt spicere.
¶ Ad illud quod obicitur, q. speculi repre-
sentat aliud speculum et que sunt in eo con-
tenta. vō q. duplex est speculum, quoddam
naturale et quoddam uoluntarium. speculi
naturale sicut naturaliter suscipit, ita et na-
turaliter reddit et ita nihil occultat, ideo spe-
culum sibi oppositum nō solum ipsum sed
etiā id quod luxet in eo representat. specu-
um aut uoluntarium nō est in actu manife-
stationis eorū que in se cōtinet, nisi cū hoc
facit uolūtas, et tale est speculi spūale, ideo
nō est simile. ¶ Ad illud q. obicitur de ocu-
lo corporali, per hanc ipsam rationem iaz
patet. Responsio. oculus enim unus corpo-
ralis uidet quicquid uidet alius, si obiectū
sit utriq. reuelatum. si autem uni aperitur
et alteri tegitur unus potest uidere quod nō
uidet alius, quia ergo nullus se sibi nec uult
nec potest uelare, quia sibi semp. presens ē
ideo celum propriū siquid in se est nō po-
test latere, alienum uero oculum potest sub-
terfugere et se illi uelare, quoniam non est
ipsa presens nec super eum potens, et ideo
omnem oculum spiritualem potest conscie-
ntia nostra latere, excepto se et illo qui ē
supra se. et ideo dicit Augustinus sup. Gen.
ad lit. q. sicut corporaliter substantie corpo-
rales habent aliqua uelamenta quibus se a
lienis conspectibus occultant, sic in substan-
tiis spūalibus suo modo esse intelligendū
est, hec est uerborū suorū sentētia. Et si tu q.
ras quō possit hoc esse, uel intelligi cū sub-
stantia spūalis sit simplex uel uniformis p-
totum. Et ita uidetur q. qui uidet modicū
nihil latz, et cum uniformis sit nō potest ēē
ibi aliqd occultās, et aliquid occultatū. Dicē
dū q. obstaculum illud non habet itelligi p-
interpōnem alicuius nec opate, sicut est in

su nostro corporeo, uel obscure et minus clare, sed ibi abscondere idem est q. manifestare nolle. **¶** Ibi sunt ibi diuersitates pluri carum ex compoñe diuersarum naturarum, sunt tamen in anima gradus potentiarum et scaturum fm quos quedam dicuntur anime esse magis intima, utpote que respiciunt potetias superiores, et simplices siue puriores fm quas anima magis i seipsa recolligitur. et ei quod sume unum est unitur et simplicitatur, et penes has maxie residet cōsciencie secretum. Et sic patet solutio obiectorum, ex quibus etiā manifestantur omnia que i littera dicuntur. Hoc solum autem indiget explanatione quod dicit **Bēnadius**, q. diuisiones p energiam opatiōum. **¶** quid ibi appellet energiam. Et vō q. energia dicitur ab eo q. est in, et ergo qd ē labor, et mēte qd est defectus, unde energia quasi interior labor uel interior defectus. unde illi dicuntur energumēti qui interius laborant p uexationem demonis interius obsidentis, et animā laborare facientis, et hoc est qd **gennadius** intendit dicere.

Distinctio nona

¶ Distinctio supē cognoscere. **¶** Supra egit myr de cōsequenti bus ad malorum obstinationes. In hac pte agit de his que cōsequuntur beatorum cōfirmationem. **¶** Hec aut sunt duo, scilicet distinctio ordinum, et cōse quens ministerium. ideo hec pars duas habet. In prima agit de angelorum ordinum distinctione. In secunda de angelorum ministerio et missione, infra distinctio. **¶** hic etiam i uestigandum est. **¶** Prima pars habet duas partes. In prima agit de distinctione ordinum quantum ad primas cōditiones. In secunda uero quantum ad reparationem ibi. notandum etiam q. x. ordo. **¶** Prima ps habet quattuor partes. In prima determinat qualiter angelorum ordines distinguuntur. In secunda qualiter noiantur ibi. hec noia illis nō propter se. **¶** In tertia determinat quod sit huius ordinis principium ibi. iam nunc inq.

rere restat. **¶** In quarta uero et ultima determinat modum ibi. prima considerari optet. **¶** Secunda uero pars principalis que ibi incipit, notandum. **¶** duas habet. In prima determinat de reparatione ordinum angelorum fienda quantum ad gradum. In secunda uero quantum ad numerum ibi. nō, n. iuxta numerum eorum.

¶ Intelligentiam autem eorum que in hac parte dicuntur. **¶** Primo procedendum ē uia narrationis. Secundo uero uia inquisitionis. **¶** Uia autem narrationis est distinctiua et diuisiua. ideo oportet hic prenotare quarandam reparationes et diuisiones. Oportet igitur primo uidere quid sit hierarchia. Secundo uero quid angelus. Tercio quid sit ordo angelicus, quibus premet lectis maxima uia prestabitur nobis ad sequentia terminanda. **¶** Sciendum est igitur q. ipsius hierarchie beatus **Dionysius** tres ponit definitiones. in libro de angelica hierarchia. Quarum prima hec ē. Hierarchia est diuina pulchritudo ut simpla, ut optia, ut consummata uel consummatua. Secunda est hec. Hierarchia est ordo diuinus scientia et actio, deiforme quantum possibile similans, et ad inditas ei diuinitus illuminans proportionabiliter in dei similitudine ascendens. Tertia est hec. Hierarchia ē ad deum quantum possibile est similitudo et unitas, ipsum habens scientie sancte et actionis ducem, et ad suum diuinitum cōcorem inmutabiliter diffiniens, quantum uero possibile est reformat suos laudatores. **¶** Istarum definitionum distinctio et explicatio potest haberi sic, quia prima distinctio ē hierarchie increate, due uero sequentes create, differunt autem quia prima illarum principaliter attenditur penes egressum a deo sed ultima penes regressum, licet utrobique tangatur uerumq. **¶** Prima autem distinctio que est hierarchie increate exprimit ipsam quantum ad trinitatem et unitatem, ita q. nec trinitas preiudicat unitati, nec unitas trinitati, sed unitas spectat ad perfectiones trinitatis, et trinitas unitatis, ut